NOVI PERIOD
16.2015 11:08

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO FINANCIJA

NACRT

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU UNUTARNJIH KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

Zagreb, svibanj 2015.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU UNUTARNJIH KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

I. OPĆE ODREDBE

SADRŽAJ I PODRUČJE PRIMJENE OVOGA ZAKONA

Sadržaj ovoga Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske te odgovornosti, odnosi i nadležnosti u razvoju sustava unutarnjih kontrola i unutarnja revizija kao dio sustava unutarnjih kontrola.

Rodna ravnopravnost

Članak 2.

Izrazi u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje, bez obzira koriste li se u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Obveznici primjene ovoga Zakona

Članak 3.

(1) Odredbe ovoga Zakona odnose se na proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: korisnici proračuna).

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: trgovačka društva i druge pravne osobe) utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji objavljuje Ministarstvo financija.

ZNAČENJE POJMOVA

Pojmovi

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *Financijsko upravljanje* predstavlja usmjeravanje i kontroliranje financijskih učinaka poslovanja radi ostvarenja poslovnih ciljeva, koristeći pri tome sredstva na pravilan, etičan, ekonomičan, djelotvoran i učinkovit način.
2. *Institucija* je svaki subjekt koji je obveznik primjene ovoga Zakona.

3. *Institucije iz nadležnosti* su korisnici proračuna razine glave organizacijske klasifikacije, proračunski i izvanproračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva i druge pravne osobe koji su obveznici davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti te ovisna društva.
4. *Kontrola* je svaka mjera ili aktivnost koja se poduzima u svrhu upravljanja rizicima i povećanja vjerojatnosti da će se poslovni ciljevi ostvariti. Rukovoditelji planiraju, organiziraju i usmjeravaju izvršavanje aktivnosti u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.
5. *Koordinator za razvoj sustava unutarnjih kontrola* je osoba koja operativno provodi aktivnosti koordinacije vezane uz razvoj sustava unutarnjih kontrola, sastavlja izvješća o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola te obavlja ostale zadaće propisane ovim Zakonom i podzakonskim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.
6. *Korporativno upravljanje* je sustav upravljanja, kontrola i nadzora uspostavljen u institucijama, naročito u trgovačkim društvima. Obuhvaća strukturu i postupke koji se provode u institucijama u svrhu rukovođenja, usmjeravanja i praćenja aktivnosti te informiranja radi ostvarenja poslovnih ciljeva.
7. *Međunarodni okvir profesionalnog djelovanja* (eng. The International Professional Practices Framework - IPPF) predstavlja profesionalna pravila za rad unutarnjih revizora. Objavljuje ih Institut internih revizora (eng. The Institut of Internal Auditors – IIA).
8. *Međunarodni okvir za unutarnju kontrolu* je okvir kojeg objavljuje Odbor pokroviteljskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission - COSO).
9. *Naknadne (ex post) kontrole* su kontrole usmjerene na osiguranje zakonitog, svrhovitog i pravodobnog prikupljanja i korištenja proračunskih sredstava i sredstava iz drugih izvora, ostvarivanja očekivanih rezultata te otkrivanja možebitnih pogrešaka, odstupanja i nepravilnosti.
10. *Odbor* je revizorski i nadzorni odbor koji moraju postojati u skladu s posebnim propisima.
11. *Odgovorna osoba institucije* je osoba odgovorna za vođenje poslovanja institucije (čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinski načelnik, gradonačelnik, župan, uprava, predsjednik uprave ili direktor, ravnatelj).
12. *Odgovorna osoba revidirane jedinice* je rukovoditelj ustrojstvene jedinice u čijoj su nadležnosti poslovi koji su predmet revizije.
13. *Okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola* je okvir kojeg čine komponente sustava unutarnjih kontrola s pregledom načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola.
14. *Osoba za nepravilnosti* je osoba koja je zadužena zaprimati obavijesti o nepravilnostima, pratiti tijek postupanja po utvrđenim nepravilnostima i sastavljati izvješća o nepravilnostima te obavljati ostale zadaće propisane podzakonskim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.
15. *Ovlašteni unutarnji revizor* je osoba koja je stekla stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije ovlaštene za certificiranje unutarnjih revizora (u daljnjem tekstu: strukovne organizacije).
16. *Plan djelovanja* je plan provedbe prihvaćenih preporuka unutarnje revizije. Plan djelovanja je sastavni dio revizijskog izvješća.
17. *Prethodne (ex ante) kontrole* su kontrole usmjerene na osiguranje zakonitosti i pravilnosti financijskih i drugih odluka i to prije donošenja financijskih odluka, odnosno prije odlučivanja o korištenju proračunskih sredstava i sredstava iz drugih izvora i tijekom realizacije financijskih i drugih odluka, zaključno do faze plaćanja.

18. *Rizik* je mogućnost nastanka događaja koji može nepovoljno utjecati na ostvarenje ciljeva.
19. *Rukovoditelji* su odgovorna osoba institucije i osobe odgovorne za ostvarenje poslovnih ciljeva institucije.
20. *Rukovoditelj unutarnje revizije* je osoba odgovorna za upravljanje i razvoj unutarnje revizije u instituciji. Pojam uključuje i imenovanog unutarnjeg revizora.
21. *Savjetodavne usluge unutarnje revizije* označavaju pružanje savjeta s obzirom na učinkovitost i djelotvornost unutarnjih kontrola, uključujući i savjete u vezi bilo kojeg drugog područja u kojemu je unutarnji revizor stručan, u cilju poboljšanja djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja pri čemu unutarnji revizori ne preuzimaju odgovornost rukovoditelja.
22. *Sredstva* su svi resursi koji su na raspolaganju instituciji (financijski, materijalni, ljudski, informacijski, organizacijski).
23. *Sustav unutarnjih kontrola* je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.
24. *Unutarnja revizija* je neovisna aktivnost koja procjenjuje sustav unutarnjih kontrola, daje neovisno i objektivno stručno mišljenje i savjete za unapređenje poslovanja; pomaže instituciji u ostvarenju poslovnih ciljeva primjenom sustavnog i na struci utemeljenog pristupa procjenjivanju i poboljšanju djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja.
25. *Unutarnji revizor* je osoba raspoređena na poslove unutarnje revizije.
26. *Upravljačka odgovornost* označava odgovornost rukovoditelja za svoje odluke i postupke u poslovanju, uključujući upravljanje sredstvima te da za isto odgovaraju onome tko ih je imenovao ili im prenio ovlasti i odgovornosti.

II. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

SVRHA I OBUHVAT SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA

Svrha sustava unutarnjih kontrola

Članak 5.

Svrha sustava unutarnjih kontrola jest poboljšanje upravljanja radi postizanja općih ciljeva, kao što su:

a) obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način
b) usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, planovima, programima i postupcima
c) zaštita sredstava od gubitaka uzrokovanih lošim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korištenjem te od drugih oblika nepravilnosti
d) jačanje odgovornosti za uspješno ostvarenje poslovnih ciljeva
e) pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Obuhvat sustava unutarnjih kontrola

Članak 6.

Sustav unutarnjih kontrola obuhvaća sve poslovne procese koji vode k ostvarenju poslovnih ciljeva, a uspostavlja se u svim ustrojstvenim jedinicama institucije koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju te ciljeve.

UPRAVLJAČKA ODGOVORNOST
ZA SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Odgovornost odgovorne osobe institucije

Članak 7.

Odgovorna osoba institucije odgovorna je za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigura:

a) izradu i provedbu strateških i drugih planova, kao i programa za ostvarivanje poslovnih ciljeva institucije
b) usklađenost strateških i drugih planova te programa s proračunom odnosno financijskim planom institucije
c) unutarnje ustrojstvo koje je prikladno zadacima institucije, s jasno definiranim ovlastima i odgovornostima za učinkovitu i djelotvornu provedbu poslovnih ciljeva i korištenje financijskih sredstava dodijeljenih za njihovu provedbu
d) uspostavu sustava izvještavanja u skladu s prenesenim ovlastima i odgovornostima radi praćenja rezultata i učinaka ostvarenih dodijeljenim financijskim sredstvima
e) upravljanje rizicima i donošenje strategije upravljanja rizicima
f) uspostavu kontrola radi osiguranja pravilnog, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja prihodima, rashodima, imovinom i obvezama
g) uspostavu učinkovitih i djelotvornih informacijskih i komunikacijskih sustava
h) praćenje i procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola
i) definiranje načina suradnje s institucijama iz nadležnosti, uključujući sustav izvještavanja.

Prijenos ovlasti i odgovornosti

Članak 8.

(1) Odgovorna osoba institucije može na temelju akata o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada prenijeti ovlasti za razvoj sustava unutarnjih kontrola na druge osobe.

(2) Prenošenjem ovlasti, prenosi se i odgovornost, a prenošenje ovlasti i odgovornosti ne isključuje ovlasti i odgovornost odgovorne osobe institucije.

Odgovornost rukovoditelja ustrojstvenih jedinica

Članak 9.

Rukovoditelji ustrojstvenih jedinica odgovorni su za razvoj sustava unutarnjih kontrola u svom djelokrugu rada, što uključuje odgovornost za:

a) utvrđivanje poslovnih ciljeva iz njihove nadležnosti koji moraju biti u skladu s ciljevima i sredstvima institucije
b) utvrđivanje pokazatelja uspješnosti na temelju kojih se omogućava izvještavanje o postignutim rezultatima i učincima
c) realizaciju poslovnih ciljeva u skladu sa strateškim i drugim planovima te programima, odobrenim proračunom odnosno financijskim planom i u skladu sa zakonima i drugim propisima
d) upravljanje rizicima koji mogu utjecati na ostvarenje poslovnih ciljeva
e) kontinuirano poboljšanje poslovnih procesa u cilju povećanja učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja
f) pravilno, etično, ekonomično, učinkovito i djelotvorno upravljanje sredstvima u skladu s prenesenim ovlastima i odgovornostima
g) praćenje i vrednovanje postignutih rezultata i učinaka
h) razvoj i provođenje kontrola u poslovnim procesima, programima, projektima i aktivnostima radi ostvarenja poslovnih ciljeva ustrojstvenih jedinica i osiguranja pravilnog, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog raspolaganja financijskim sredstvima dodijeljenim institucijama iz nadležnosti
i) stalno praćenje i samoprocjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola u svom djelokrugu rada.

RAZVOJ SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA

Komponente sustava unutarnjih kontrola

Članak 10.

(1) Sustav unutarnjih kontrola sastoji se od pet međusobno povezanih komponenti:
a) kontrolno okruženje
b) upravljanje rizicima
c) kontrolne aktivnosti
d) informacije i komunikacija
e) praćenje i procjena sustava.

(2) Komponente iz stavka 1. ovoga članka temelje se na Međunarodnom okviru za unutarnju kontrolu.

Članak 11.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrolno okruženje kojim treba osigurati poštivanje osobnog i profesionalnog integriteta te etičkih načela ponašanja zaposlenika, jasnu misiju, viziju i poslovne ciljeve, odgovarajući stil upravljanja i rukovođenja, unutarnje organizacijsko ustrojstvo, uključujući dodjelu ovlasti i odgovornosti za ostvarivanje poslovnih ciljeva te uspostavu odgovarajuće linije izvještavanja, upravljanje ljudskim resursima i kompetentnost zaposlenika.

Članak 12.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Članak 13.

(1) Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

(2) Kontrole iz stavka 1. ovoga članka uspostavljaju se kao prethodne i naknadne kontrole, a o njihovim oblicima odlučuje odgovorna osoba institucije uvažavajući posebnosti poslovanja institucije i poštivanje načela razdvajanja dužnosti.

Članak 14.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti sustav informacija i komunikacije koji će osigurati pravodobne i odgovarajuće informacije rukovoditeljima radi ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja i kontrole poslovanja na svim razinama institucije.

Članak 15.

(1) Odgovorna osoba institucije treba osigurati kontinuirano praćenje sustava unutarnjih kontrola u svrhu procjenjivanja učinkovitosti i djelotvornosti sustava te poduzimanja potrebnih mjera za poboljšanje sustava.

(2) Praćenje i procjenu sustava odgovorna osoba institucije osigurava kroz stalno praćenje, samoprocjenu i unutarnju reviziju. Praćenje i procjena sustava obavlja se i vanjskom revizijom.

Koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola unutar institucije

Članak 16.

(1) Za koordinaciju aktivnosti vezanih uz razvoj sustava unutarnjih kontrola na razini korisnika proračuna zadužena je ustrojstvena jedinica nadležna za financije.

(2) Unutar ustrojstvene jedinice nadležne za financije može se, uvažavajući potrebe i posebnosti u poslovanju korisnika proračuna i ovisno o procjeni opravdanosti, ustrojiti jedinica ili imenovati koordinator za razvoj sustava unutarnjih kontrola.

Članak 17.

Odgovorna osoba trgovačkog društva i druge pravne osobe dužna je osigurati koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola, u skladu s posebnostima poslovanja.

Okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola

Članak 18.

Ministar financija pravilnikom propisuje sadržaj okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola te uzimajući u obzir broj institucija iz nadležnosti i visinu financijskih sredstava, donosi smjernice za rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije korisnika proračuna u dijelu

aktivnosti vezanih uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.

Stručno usavršavanje osoba odgovornih za sustav unutarnjih kontrola

Članak 19.

Rukovoditelji i osobe uključene u koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola obvezne su stručno se usavršavati u području razvoja sustava unutarnjih kontrola, prema programu koji je sastavni dio naputka koji donosi ministar financija.

IZVJEŠTAVANJE O SUSTAVU UNUTARNJIH KONTROLA

Članak 20.

Odgovorna osoba institucije o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola izvještava na godišnjoj razini sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

III. UNUTARNJA REVIZIJA

SVRHA I OBUHVAT POSLOVA UNUTARNJE REVIZIJE

Svrha unutarnje revizije

Članak 21.

Svrha unutarnje revizije je neovisna i objektivna procjena sustava unutarnjih kontrola te davanje stručnog mišljenja i savjeta za poboljšanje djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja.

Obuhvat poslova unutarnje revizije

Članak 22.

(1) Unutarnja revizija procjenjuje adekvatnost, učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnjih kontrola i na temelju objektivnih dokaza osigurava dostatnu razinu sigurnosti da je provođenje postojećih procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja u funkciji:

a) ostvarivanja poslovnih ciljeva institucije
b) obavljanja poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način
c) usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima, planovima, programima i postupcima
d) pouzdanosti i sveobuhvatnosti financijskih i drugih informacija i podataka, uključujući unutarnje i vanjsko izvještavanje
e) zaštite sredstava od rizika gubitaka uzrokovanih lošim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korištenjem te drugih oblika nepravilnosti.

(2) Unutarnja revizija obavlja reviziju svih programa, projekata, aktivnosti i poslovnih procesa.

(3) Unutarnja revizija daje stručno mišljenje i preporuke za poboljšanje sustava unutarnjih kontrola u revidiranom području.

(4) Unutarnja revizija pruža savjetodavne usluge čija se vrsta i obuhvat određuju u dogovoru s rukovoditeljem koji traži savjet u cilju poboljšanja djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja, ne preuzimajući odgovornost rukovoditelja.

USPOSTAVA UNUTARNJE REVIZIJE

Odgovornost za uspostavu unutarnje revizije

Članak 23.

Odgovorna osoba institucije je odgovorna za uspostavu i osiguranje uvjeta za obavljanje poslova unutarnje revizije.

Načini uspostave unutarnje revizije

Članak 24.

(1) Unutarnja revizija uspostavlja se na jedan od sljedećih načina:
- a) ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju
- b) imenovanjem unutarnjeg revizora
- c) osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju
- d) sporazumom o obavljanju poslova unutarnje revizije s institucijom koja unutarnju reviziju uspostavi na jedan od načina utvrđenih pod točkom a), b) ili c).

(2) Unutarnja revizija uspostavljena na jedan od načina iz stavka 1. ovoga članka obavlja unutarnju reviziju unutar institucije i u institucijama iz nadležnosti, izuzev u onima koje će unutarnju reviziju uspostaviti sukladno kriterijima za uspostavu unutarnje revizije.

Članak 25.

Ministar financija pravilnikom propisuje kriterije za uspostavu i međusobnu suradnju unutarnjih revizija te druga pitanja vezana uz organizacijsku i funkcionalnu neovisnost unutarnje revizije.

OSOBE OVLAŠTENE ZA OBAVLJANJE POSLOVA UNUTARNJE REVIZIJE

Ovlašteni unutarnji revizori

Članak 26.

(1) Poslove unutarnje revizije obavlja:
- a) osoba koja je stekla stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili

b) u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama može obavljati i osoba koja je stekla certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, unutarnju reviziju obavlja i osoba raspoređena na poslove unutarnje revizije koja je u postupku stjecanja stručnog ovlaštenja ili certifikata iz stavka 1. ovoga članka, uključujući i razdoblje dok se ne ispune uvjeti za stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata koje određuju Ministarstvo financija odnosno strukovne organizacije.

Stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru

Članak 27.

(1) Stručno ovlaštenje iz članka 26. stavka 1. točke a) ovoga Zakona stječe se prema pravilniku i programu koje donosi ministar financija.

(2) Za pohađanje programa iz stavka 1. ovoga članka osoba mora:

a) imati završen odgovarajući preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij
b) priložiti dokaz da joj je stjecanje stručnog ovlaštenja iz članka 26. stavka 1. točke a) ovoga Zakona uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je raspoređena.

(3) Stjecanjem stručnog ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka osoba stječe zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor.

(4) Ministar financija propisat će pravilnikom uvjete i način priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija za unutarnje revizore.

(5) Izdavanjem stručnog ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka, ovlašteni unutarnji revizori za javni sektor upisuju se u registar ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor koji vodi Ministarstvo financija.

Rukovoditelj unutarnje revizije

Članak 28.

(1) Rukovoditelj unutarnje revizije mora imati:

a) stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama može imati certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije i
b) pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine na poslovima unutarnje revizije ili revizije.

(2) Rukovoditelja unutarnje revizije imenuje i razrješuje odgovorna osoba institucije, sukladno propisima kojima se uređuju radno pravni odnosi, uz prethodnu suglasnost odbora, gdje je primjenjivo.

NEOVISNOST UNUTARNJE REVIZIJE I OVLASTI

Organizacijska i funkcionalna neovisnost unutarnje revizije

Članak 29.

(1) Unutarnja revizija ustrojava se kao samostalna unutarnja ustrojstvena jedinica te je ustrojstveno i funkcionalno izravno odgovorna odgovornoj osobi institucije. Funkcionalna neovisnost unutarnje revizije ostvaruje se njezinom neovisnošću o drugim ustrojstvenim jedinicama institucije u planiranju rada, obavljanju poslova unutarnje revizije i izvještavanju.

(2) U instituciji gdje je osnovan odbor, unutarnja revizija funkcionalno odgovara i odboru.

(3) Na imenovanog unutarnjeg revizora iz članka 24. stavka 1. točke b) ovoga Zakona se na odgovarajući način primjenjuje stavak 1. i 2. ovoga članka.

Neovisnost i ovlasti unutarnjih revizora

Članak 30.

(1) Unutarnji revizori obavljaju isključivo poslove unutarnje revizije te ne mogu biti uključeni u obavljanje izvršnih funkcija institucije.

(2) Unutarnji revizori moraju biti neovisni i objektivni u svom radu i izbjegavati sukob interesa, a za iznošenje činjeničnog stanja ili davanja određenih preporuka ne mogu biti otpušteni ni premješteni na drugo radno mjesto.

(3) Unutarnji revizori pri obavljanju poslova unutarnje revizije imaju potpuno, slobodno i neograničeno pravo pristupa cjelokupnoj dokumentaciji, podacima i informacijama koje su značajne za obavljanje poslova unutarnje revizije bez obzira na pojavni oblik i nositelje podataka na kojima se nalaze te osoblju i materijalnoj imovini.

(4) Ako tijekom obavljanja poslova unutarnje revizije unutarnji revizori trebaju koristiti dokumentaciju, podatke i informacije koje su klasificirane odgovarajućim stupnjem tajnosti, moraju uzeti u obzir propise o tajnosti podataka.

(5) Unutarnji revizori dužni su čuvati tajnost podataka i informacija koje su im stavljene na raspolaganje tijekom obavljanja poslova unutarnje revizije, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA UNUTARNJE REVIZIJE

Okvir za rad unutarnje revizije

Članak 31.

(1) Poslovi unutarnje revizije obavljaju se u skladu s:
a) Međunarodnim okvirom profesionalnog djelovanja i
b) propisima koji uređuju unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske.

(2) Unutarnji revizori korisnika proračuna pored navedenog u stavku 1. ovoga članka, u obvezi su primjenjivati metodologiju rada koju utvrđuje ministar financija.

Članak 32.

Načela i pravila kojih su se unutarnji revizori dužni pridržavati u obavljanju poslova unutarnje revizije uređuju se Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru koji donosi ministar financija.

Planiranje i obavljanje poslova unutarnje revizije

Članak 33.

(1) Poslovi unutarnje revizije planiraju se i obavljaju prema:
a) strateškom planu unutarnje revizije za trogodišnje razdoblje
b) godišnjem planu unutarnje revizije
c) planu pojedinačne revizije.

(2) Strateški i godišnji plan unutarnje revizije, kao i njihove izmjene i dopune, na temelju procjene rizika, predlaže rukovoditelj unutarnje revizije, a donosi odgovorna osoba institucije, uz suglasnost odbora, gdje je primjenjivo.

(3) Strateški plan unutarnje revizije donosi se do konca tekuće godine za sljedeće trogodišnje razdoblje, a godišnji plan unutarnje revizije donosi se do konca tekuće godine za sljedeću godinu.

(4) Rukovoditelji koji su odgovorni za sustav unutarnjih kontrola trebaju dati podatke za procjenu rizika koji utječu na poslovanje kako bi se planovima unutarnje revizije iz stavka 2. ovoga članka, obuhvatila područja s potencijalno značajnim rizikom.

(5) Za svaku pojedinačnu reviziju izrađuje se plan koji odobrava rukovoditelj unutarnje revizije.

Odgovornost za provedbu i praćenje provedbe preporuka unutarnje revizije

Članak 34.

(1) Odgovorna osoba revidirane jedinice odgovorna je za provedbu preporuka iz plana djelovanja.

(2) O statusu provedbe preporuka odgovorna osoba revidirane jedinice obvezna je izvijestiti rukovoditelja unutarnje revizije koji prati njihovu provedbu i izvještava o provedbi preporuka odgovornu osobu institucije odnosno odbor, gdje je primjenjivo.

Mjere u slučaju neprovođenja preporuka unutarnje revizije korisnika proračuna

Članak 35.

(1) Ako preporuke nisu provedene prema planu djelovanja odgovorna osoba revidirane jedinice, obvezna je u izvješću iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona obrazložiti zašto preporuke nisu provedene te uz suglasnost odgovorne osobe institucije utvrditi novi rok provedbe i aktivnosti.

(2) Rok provedbe preporuka iz stavka 1. ovoga članka može se produžiti samo jednom, za najviše šest mjeseci.

(3) Ako odgovorna osoba revidirane jedinice utvrdi da određene preporuke nisu provedive, obvezna je u izvješću iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona to izričito navesti te detaljno obrazložiti zašto preporuke nisu provedive.

(4) Rukovoditelj unutarnje revizije na temelju izvješća iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona obavještava odgovornu osobu institucije o provedbi preporuka.

(5) Odgovorna osoba institucije u vezi preporuka iz stavka 3. ovoga članka, a na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije donosi odluku o:

a) neprovedivosti preporuke ili
b) ponovnom obavljanju revizije u roku ne dužem od godine dana od podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka.

ODGOVORNOST I OBVEZE RUKOVODITELJA UNUTARNJE REVIZIJE

Članak 36.

(1) Rukovoditelj unutarnje revizije ima odgovornost i obvezu:

a) izrade strateškog i godišnjeg plana unutarnje revizije na temelju procjene rizika, a u suradnji s rukovoditeljima
b) osiguranja obavljanja poslova unutarnje revizije u skladu s Međunarodnim okvirom profesionalnog djelovanja te propisima koji uređuju unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske, uključujući sudjelovanje u njihovom obavljanju
c) osiguranja praćenja provedbe preporuka odnosno provode li se preporuke sukladno planu djelovanja
d) izrade pojedinačnih, periodičnih ili godišnjih izvješća o radu unutarnje revizije
e) ispunjenja drugih obveza koje proizlaze iz Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja te propisa koji uređuju unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske.

(2) Za obavljanje revizije posebnih područja odgovorna osoba institucije može na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije angažirati stručnjake sa specijalističkim znanjima radi pružanja stručne pomoći u obavljanju revizije.

Članak 37.

Rukovoditelj unutarnje revizije dužan je u skladu s uputama Ministarstva financija dostaviti podatke vezane uz jedinicu za unutarnju reviziju i unutarnje revizore za potrebe vođenja registra jedinica za unutarnju reviziju i registra ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor.

Članak 38.

Rukovoditelj unutarnje revizije korisnika proračuna uz odobrenje odgovorne osobe institucije obvezan je Ministarstvu financija do 31. siječnja elektroničkim putem dostaviti:

a) strateški plan unutarnje revizije za trogodišnje razdoblje
b) godišnji plan unutarnje revizije za tekuću godinu.

IZVJEŠTAVANJE O AKTIVNOSTIMA UNUTARNJE REVIZIJE

Članak 39.

Odgovorna osoba institucije o obavljenim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije izvještava na godišnjoj razini sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

IV. VIJEĆE ZA SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

Članak 40.

(1) Vijeće za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (u daljnjem tekstu: Vijeće) osniva se u cilju poticanja razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Vijeće je savjetodavno tijelo ministra financija i nema upravljačke ovlasti.

(2) Članove Vijeća, na prijedlog ministra financija, imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske.

(3) Ministar financija predsjednik je Vijeća, a članovi Vijeća imenuju se iz kruga osoba sa znanjem i iskustvom u području financijskog upravljanja, kontrola, unutarnje ili vanjske revizije te iz reda odgovornih osoba institucija.

(4) Članovi Vijeća imenuju se za razdoblje od četiri godine.

(5) Član Vijeća bit će razriješen dužnosti prije isteka vremena na koje je imenovan:
a) na vlastiti zahtjev ili
b) ako prestane obavljati dužnost koju je obavljao u trenutku imenovanja.

(6) Zadaće Vijeća su:
a) davanje preporuka za razvoj sustava unutarnjih kontrola
b) praćenje provedbe preporuka za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koje je dalo Vijeće i Ministarstvo financija
c) davanje mišljenja o prijedlogu godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru prije njegova odobrenja od strane ministra financija i podnošenja Vladi Republike Hrvatske.

(7) Ministarstvo financija će Vijeću dati sve podatke potrebne za obavljanje zadaća propisanih ovim Zakonom, a odgovorna osoba institucije dužna je Vijeću na zahtjev dostaviti podatke potrebne za obavljanje njegovih zadaća.

(8) Ako Vijeće kroz svoje aktivnosti utvrdi da postoje određena otvorena pitanja koja proizlaze iz njegova rada, o tome izvještava Vladu Republike Hrvatske radi poduzimanja odgovarajućih radnji.

(9) Način rada i odlučivanja te druga pitanja od važnosti za rad Vijeća utvrđuju se poslovnikom o radu Vijeća.

(10) Vijeće se saziva prema potrebi, a najmanje dva puta godišnje.

V. KOORDINACIJA RAZVOJA SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

Članak 41.

(1) Ministarstvo financija nadležno je za koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru, a za provedbu koordinacije zadužena je ustrojstvena jedinica Ministarstva financija nadležna za harmonizaciju aktivnosti razvoja sustava unutarnjih kontrola.

(2) Koordinacija iz stavka 1. ovoga članka uključuje:
a) pripremu zakona i podzakonskih propisa za razvoj sustava unutarnjih kontrola
b) koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola s ministarstvima nadležnim za strukturne reforme, reforme uprave te s drugim institucijama
c) izradu smjernica za razvoj sustava unutarnjih kontrola te metodologije rada unutarnje revizije
d) organizaciju izobrazbe za rukovoditelje i osobe uključene u koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola te unutarnje revizore
e) suradnju sa strukovnim organizacijama i drugim tijelima radi promoviranja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru
f) izradu objedinjenog godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
g) vođenje registra jedinica za unutarnju reviziju i registra ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor
h) provjeru primjene okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola u cilju odgovarajućeg praćenja razvoja kod korisnika proračuna i prikupljanja informacija za njegovo poboljšanje
i) provjeru kvalitete aktivnosti unutarnje revizije kod korisnika proračuna u cilju odgovarajućeg praćenja usklađenosti aktivnosti unutarnje revizije s ovim Zakonom i drugim propisima koji uređuju unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske i s metodologijom rada unutarnje revizije te u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije rada.

(3) Način vođenja registara iz stavka 2. točke g) ovoga članka te način obavljanja provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije iz stavka 2. točke i) ovoga članka, uredit će se pravilnicima koje donosi ministar financija.

Članak 42.

(1) Objedinjeno godišnje izvješće iz članka 41. stavka 2. točke f) ovoga Zakona izrađuje se na temelju analize Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i Mišljenja unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini, koja se dostavljaju Ministarstvu financija te na temelju obavljenih aktivnosti vezano uz koordinaciju iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) O nacrtu objedinjenog godišnjeg izvješća iz stavka 1. ovoga članka raspravlja Vijeće, nakon čega ga odobrava ministar financija i podnosi Vladi Republike Hrvatske do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Objedinjeno godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva financija.

VI. PODUZIMANJE RADNJI PROTIV NEPRAVILNOSTI

Članak 43.

(1) Odgovorna osoba institucije je obvezna sprječavati rizik nepravilnosti te poduzimati mjere u slučaju utvrđenih nepravilnosti.

(2) Odgovorna osoba institucije imenovat će osobu za nepravilnosti.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje kriterije za imenovanje osobe za nepravilnosti, obveze i način postupanja osobe za nepravilnosti, način i rokove izvještavanja o nepravilnostima u upravljanju sredstvima državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstvima trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Svi zaposlenici institucije obavijestit će o nepravilnostima osobu za nepravilnosti koja obavještava odgovornu osobu institucije, koja je dužna poduzeti mjere.

(5) Pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka propisat će se i način postupanja ako se prijavljuje nepravilnost koja se odnosi na odgovornu osobu institucije.

(6) Zaposlenicima institucije iz stavka 4. ovoga članka koji osobu za nepravilnost obavijeste o nepravilnostima jamči se zaštita identiteta i stečenih prava u radnom odnosu na temelju zakona Republike Hrvatske.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 44.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 25.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba institucije koja ne uspostavi unutarnju reviziju i to ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju ili imenovanjem unutarnjeg revizora ili osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili potpisom sporazuma o obavljanju poslova unutarnje revizije ovisno o kriterijima za uspostavu unutarnje revizije (članak 23. i članak 24. stavak 1. i 2.).

(2) Inspektor proračunskog nadzora koji je u postupku nadzora utvrdio radnje kojima je ostvaren prekršaj sastavlja optužni prijedlog protiv počinitelja prekršaja i podnosi ga nadležnom područnom uredu Ministarstva financija Porezne uprave.

(3) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom u prvom stupnju vodi nadležni područni ured Ministarstva financija Porezne uprave.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Provedba Zakona

Članak 45.

(1) Ministar financija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti:

a) pravilnik kojim će propisati sadržaj okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola te smjernice za rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije korisnika proračuna, u dijelu aktivnosti vezanih uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 18. ovoga Zakona
b) naputak i program izobrazbe u području razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 19. ovoga Zakona
c) pravilnik kojim će propisati kriterije za uspostavu i međusobnu suradnju unutarnjih revizija te druga pitanja vezana uz organizacijsku i funkcionalnu neovisnost unutarnje revizije iz članka 25. ovoga Zakona
d) pravilnik i program izobrazbe prema kojem se stječe stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona
e) pravilnik kojim će propisati uvjete i način priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija za unutarnje revizore iz članka 27. stavka 4. ovoga Zakona
f) Kodeks strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru iz članka 32. ovoga Zakona
g) pravilnik iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona, kojim će propisati način vođenja registara iz članka 41. stavka 2. točke g) ovoga Zakona
h) pravilnik iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona kojim će propisati način obavljanja provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije iz članka 41. stavka 2. točke i) ovoga Zakona
i) pravilnik kojim će propisati kriterije za imenovanje osobe za nepravilnosti, obveze i način postupanja osobe za nepravilnosti, način i rokove izvještavanja o nepravilnostima iz članka 43. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi doneseni u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Obveza uspostave unutarnje revizije

Članak 46.

Institucije koje su bile u obvezi uspostaviti unutarnju reviziju u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 96/2013), a na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nisu uspostavili unutarnju reviziju, u obvezi su unutarnju

reviziju uspostaviti u rokovima utvrđenim Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 96/2013).

Članak 47.

Trgovačka društva i druge pravne osobe obvezni su uspostaviti unutarnju reviziju u skladu s odredbama članka 24. stavka 1. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 25. ovoga Zakona.

Stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata

Članak 48.

(1) Ovlašteni unutarnji revizori koji su stekli stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), smatra se da su danom stupanja na snagu ovoga Zakona stekli zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor.

(2) Osoba koja je započela pohađanje programa izobrazbe prema kojem se stječe stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru, a koji je ministar financija donio u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), dužna je u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona završiti program izobrazbe ili gubi pravo pohađanja programa izobrazbe.

Članak 49.

(1) Osoba raspoređena na radno mjesto unutarnjeg revizora dužna je u roku od godine dana od dana rasporeda na radno mjesto odnosno stjecanja uvjeta za certificiranje prema uvjetima strukovnih organizacija, steći stručno ovlaštenje odnosno certifikat iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Iznimno, od stavka 1. ovoga članka, za osobu zatečenu na poslovima unutarnje revizije u trgovačkom društvu i drugoj pravnoj osobi, koja na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, nema stručno ovlaštenje ili certifikat iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona institucija treba utvrditi ispunjavanje uvjeta za stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata odnosno završetak odgovarajućeg programa izobrazbe u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona odnosno stjecanja uvjeta za certificiranje prema uvjetima strukovnih organizacija.

(3) Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka u roku iz stavka 1. odnosno 2. ovoga članka ne stekne stručno ovlaštenje ili certifikat u skladu s odredbama ovoga Zakona, institucija kod koje je osoba zaposlena odobrava joj naknadni rok od šest mjeseci za stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata.

(4) Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije iz opravdanih razloga u mogućnosti steći stručno ovlaštenje ili certifikat u rokovima iz stavaka 1. odnosno 2. i 3. ovoga članka, rokovi prestaju teći i nastavljaju se od dana prestanka opravdanog razloga.

(5) Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka u propisanim rokovima ne stekne stručno ovlaštenje ili certifikat, osoba se raspoređuje na druge poslove primjerene njezinoj stručnoj spremi i sposobnostima ili ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se osoba može rasporediti, status osobe uređuje se u svemu prema važećim pozitivnim propisima.

Ispunjavanje uvjeta za rukovoditelja unutarnje revizije

Članak 50.

Rukovoditelj unutarnje revizije imenovan temeljem važećih propisa prije stupanja na snagu ovoga Zakona, smatra se imenovanim u skladu s člankom 28. ovoga Zakona.

Imenovanja i razrješenja članova Vijeća za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru

Članak 51.

(1) Vijeće iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona čiji su članovi imenovani na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), nastavlja obavljati svoje zadaće u skladu s odredbama ovoga Zakona do imenovanja novog Vijeća u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar financija će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Vladi Republike Hrvatske članove Vijeća iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona.

Imenovanje osobe za nepravilnosti

Članak 52.

(1) Osobe za nepravilnosti u ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su imenovane na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) nastavljaju obavljati poslove sukladno odredbama ovoga Zakona i pravilnika iz članka 43. stavka 3. ovoga Zakona te ih odgovorna osoba institucije nije dužna ponovno imenovati sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Ako odgovorna osoba institucije nije imenovala osobu za nepravilnosti dužna je istu imenovati u skladu s odredbom članka 43. stavka 2. ovoga Zakona.

Izuzeće od primjene odredbi Zakona

Članak 53.

Odredbe članka 38. i članka 41. stavka 2. točke h) i točke i) ovoga Zakona ne primjenjuju se na korisnike proračuna koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru.

Članak 54.

Odredbe članka 37. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na dostavu podataka o unutarnjim revizorima i članka 38. ovoga Zakona, ne primjenjuju se na trgovačka društva i druge pravne osobe.

Prestanak važenja propisa

Članak 55.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006).

Stupanje na snagu

Članak 56.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI, PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Trenutno važeći Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (u daljnjem tekstu: Zakon) donio je Hrvatski sabor na sjednici održanoj 15. prosinca 2006. godine (Narodne novine, broj 141/2006). Unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru činila je dio načela acquis communautaire (pravna stečevina) koje je uspostavila Europska unija, a koje je u okviru poglavlja 32. - Financijski nadzor trebalo usvojiti i provesti u razdoblju pregovora za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Poglavlje 32. - Financijski nadzor (otvoreno 26. lipnja 2007. godine, a zatvoreno 27. srpnja 2010. godine) obuhvaćalo je područja unutarnje financijske kontrole, vanjsku reviziju, zaštitu financijskih interesa Europske unije i zaštitu od krivotvorenja. Cilj je bio osigurati pravilno korištenje novca poreznih obveznika. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća, niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine Europske unije obuhvaćene ovim poglavljem.

Od ukupno pet mjerila za poglavlje 32., dva mjerila odnosila su se na Ministarstvo financija:

1. donošenje i provedba Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i povezanih politika koje podupire adekvatna provedbena sposobnost te
2. uspostava učinkovite i djelotvorne koordinacijske službe koja jamči ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članka 280. stavka 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i primjenu odredbi Uredbe (EZ) br. 2185/96 o izravnoj kontroli i nadzoru koji obavlja Komisija, posebno što se tiče obveze pomaganja inspektorima Komisije.

Republika Hrvatska, Ministarstvo financija potpisalo je 2004. godine Administrativni sporazum o suradnji s Europskom komisijom, Općom upravom za proračun iz kojeg proizlazi obveza suradnje u jačanju unutarnje financijske kontrole, izrada odgovarajućeg zakonodavnog okvira te njegova primjena kao i razvoj potrebnih preduvjeta za potrebe razvoja ovog sustava.

Kako bi se u ovom području ispunila mjerila te razvile opće politike i usklađeni zakonodavni okvir, Vlada Republike Hrvatske donijela je 2. rujna 2004. godine dokument „Strategija razvoja unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru (PIFC - Public Internal Financial Control) u Republici Hrvatskoj". Tom strategijom su bili opisani ključni elementi o trenutnom stanju i o razvojnoj strategiji za uspostavljanje i razvoj sveobuhvatne i učinkovite unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru Republike Hrvatske, a u lipnju 2005. godine donijeta je i ažurirana verzija spomenute Strategije i plan aktivnosti za razvoj unutarnjih financijskih kontrola kojim je, između ostalih, planirana aktivnost izrade Zakona.

Također, Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji - 2006. godine, u okviru institucionalnih mjera u poglavlju IV. Jačanje administrativne sposobnosti - 4.1.32. Financijski nadzor, planirana je izrada i donošenje Zakona, kako bi se hrvatsko zakonodavstvo uskladilo s pravnom stečevinom Europske unije.

Zakonom je uređen sustav unutarnjih financijskih kontrola, tzv. koncept PIFC (eng. Public Internal Financial Control) koji obuhvaća financijsko upravljanje i kontrole te unutarnju

reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske. Koncept PIFC koristi se od strane Europske komisije za pružanje smjernica zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama za unaprjeđenje njihovih sustava unutarnjih kontrola, gdje je to potrebno, sa svrhom da se zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje pripreme za ulazak u Europsku uniju odnosno za proces usklađivanja s mjerilima definiranim za otvaranje i zatvaranje pregovora u okviru poglavlja 32. - Financijski nadzor te je jedinstvena referenca za unutarnju kontrolu i unutarnju reviziju u javnom sektoru. Treba istaknuti da navedeni koncept uključuje sva područja poslovanja i njihove financijske učinke.

Republika Hrvatska od 2004. godine intenzivno provodi aktivnosti na uspostavi ovoga sustava kod korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Uspješno su realizirane aktivnosti na stvaranju preduvjeta za uspostavu i razvoj sustava (usvojena zakonska i podzakonska regulativa, stvoreni organizacijski i administrativni kapaciteti i ostale pretpostavke za daljnji razvoj). Smjer razvoja posljednjih godina bio je određen Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2011. koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 22. rujna 2009. godine, a koja je imala za cilj podržati provedbu proračunskih reformi razvojem sustava unutarnjih financijskih kontrola i osigurati opću dosljednost u razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola za nacionalna sredstva i za sredstva Europske unije, uvažavajući određene specifičnosti.

Regulatorni i metodološki okvir za provedbu sustava unutarnjih financijskih kontrola ojačan je novom provedbenom regulativom koja je izdana u proteklom razdoblju, primjerice Pravilnik o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 130/2011), Pravilnik o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 96/2013), ažurirani i izmijenjeni Priručnik za unutarnje revizore (studeni 2010. godine) i Priručnik za financijsko upravljanje i kontrole u javnom sektoru (svibanj 2012. godine) te dodatne upute i smjernice.

Podzakonski propisi donijeti u proteklom razdoblju na temelju odredbi važećeg Zakona uvažavali su promjene koje je nosio razvoj u proračunskom sustavu i preporuke SIGMA-e (eng. Support for Improvement in Governance and Management) kao zajedničke inicijative Europske unije i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (eng. The Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD) dane kroz Izvješće o obavljenoj stručnoj procjeni unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru u Hrvatskoj (srpanj 2008. godine), onoliko koliko su odredbe Zakona dopuštale. Međutim, praksa pokazuje da povezanost razvoja sustava unutarnjih kontrola sa Zakonom o proračunu (Narodne novine, broj 87/2008, 136/2012 i 15/2015) i Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, broj 139/2010 i 19/2014) odnosno vezu sustava unutarnjih kontrola s proračunskim sustavom treba jasnije istaknuti kroz novi Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona), osobito u cilju osiguranja fiskalne odgovornosti i usklađivanja sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti. Stoga se ovim Konačnim prijedlogom zakona uređuje sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske koji je u funkciji osiguranja primjene načela dobrog financijskog upravljanja i stvaranja preduvjeta za jačanje fiskalne odgovornosti te unutarnja revizija kao dio tog sustava koja je u funkciji neovisne i objektivne procjene sustava unutarnjih kontrola i savjetovanja u cilju poboljšanja poslovanja institucije.

Nadalje, treba istaknuti da Europska komisija kada govori o sustavu unutarnjih kontrola u zemljama članicama Europske unije koristi izraz "Sustav unutarnjih kontrola" (eng. Public Internal Control - PIC) kao referencu na sustave unutarnjih kontrola koji su trenutno razvijeni

unutar javnog sektora zemalja članica Europske unije (više detalja o sustavima unutarnjih kontrola unutar tih zemalja objavljeno je u drugom izdanju PIC Kompendija EU28 iz svibnja 2014. godine (eng. Public Internal Control (PIC) Compendium, second edition, 2014.) koji je dostupan na: http://ec.europa.eu/budget/pic/lib/book/compendium/HTML/index.html.

S obzirom na navedeno, u nazivu važećeg Zakona briše se riječ: „financijsko" radi usklađivanja s terminima koje koriste zemlje članice Europske unije. Koncept PIFC ostaje temelj i u ovom Konačnom prijedlogu zakona, jer regulatorna svrha ostaje ista.

Potrebno je istaknuti da se zemljama članicama Europske unije, pa tako i Republici Hrvatskoj, preporuča daljnje prilagođavanje i razvijanje zakonske regulative u svrhu primjene svih potrebnih mjera radi daljnjeg razvoja sustava unutarnjih kontrola.

Višegodišnjom primjenom Zakona stekla su se određena iskustva te su prepoznata moguća poboljšanja postojećih odredbi Zakona.

Odredbe važećeg Zakona odnose se na proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno isti nije obvezao na primjenu trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U vezi s time, najvažnija je novina da se obveznici primjene važećeg Zakona ovim Konačnim prijedlogom zakona proširuju na trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: trgovačka društva i druge pravne osobe) kako bi se postiglo usklađenje s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, broj 19/2014) prema kojima su spomenuta trgovačka društva i druge pravne osobe dužni davati Izjavu o fiskalnoj odgovornosti nadležnom ministarstvu odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Donošenjem Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012. koji je usvojen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, klase: 215-01/09-02/02, urbroja: 5030105-09-1, od 26. studenoga 2009. godine, razvoj financijskog upravljanja i kontrola istaknuo se kao jedna od glavnih mjera u borbi protiv korupcije. Također, proširenjem primjene važećeg Zakona na spomenuta trgovačka društva rješava se i pitanje donošenja zakonske osnove kojom bi se regulirala obveza uspostave unutarnje revizije za trgovačka društva koja su funkciju unutarnje revizije uglavnom počela uvoditi temeljem Antikorupcijskog programa. Nakon završetka Antikorupcijskog programa obveza uspostave i jačanja unutarnje revizije za srednja i velika trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu nastavljena je sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske, klase: 022-03/13-07/68, urbroja: 50301-05/12-13-2, od 11. travnja 2013. godine, a kako je Zaključkom definirano, do donošenja zakonske osnove kojom bi se regulirala obveza uspostave unutarnje revizije u tim trgovačkim društvima.

Pristupanjem Republike Hrvatske u Europsku uniju, otvorene su mogućnosti korištenja sredstava iz fondova Europske unije, a upravo su gore spomenuta trgovačka društva i druge pravne osobe najveći potencijalni korisnici tih sredstava. Obzirom na obveze koje se moraju ispuniti prije i pri korištenju fondova Europske unije, od potencijalnih korisnika sredstava

fondova Europske unije zahtijeva se izgrađen sustav unutarnjih kontrola kako bi se u radu osiguralo zakonito, svrhovito, ekonomično i učinkovito raspolaganje sredstvima. Također, potrebno je istaknuti da su trgovačka društva i druge pravne osobe u funkciji realizacije ciljeva nadležnog ministarstva, županije, grada ili općine, a neka se i financiraju sredstvima državnog odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te je potrebno razvijati sustave unutarnjih kontrola koji će osigurati veću razinu sigurnosti da se sredstva koriste ne samo zakonito i svrhovito, nego i ekonomično i učinkovito, imajući u vidu javni interes i kvalitetu javnih usluga. Stoga je primjena Konačnog prijedloga zakona na gore navedene obveznike u funkciji uspješnog upravljanja i ostvarenja njihovih zadaća. Osim navedenog, sustavi unutarnjih kontrola u funkciji su kontrole rizika, kako bi se spriječile eventualne nepravilnosti i prijevare.

Premda pojedina trgovačka društva i druge pravne osobe već imaju prikladne unutarnje kontrole integrirane u poslovne procese i aktivnosti sukladno internim pravilima i odlukama sada se ovim Konačnim prijedlogom zakona razvoj sustava unutarnjih kontrola propisuje kao obveza i odgovornost uprave, predsjednika uprave ili direktora odnosno ravnatelja.

Praktična implementacija sustava unutarnjih kontrola pokazuje potrebu daljnjeg jačanja upravljačke odgovornosti rukovoditelja, stoga se odredbama Konačnog prijedloga zakona, u dijelu kojim se uređuje sustav unutarnjih kontrola detaljnije propisuje odgovornost čelnika proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinskog načelnika, gradonačelnika, župana, uprave, predsjednika uprave ili direktora odnosno ravnatelja (u daljnjem tekstu: odgovorna osoba institucije) i odgovornost rukovoditelja unutarnjih ustrojstvenih jedinica za razvoj sustava unutarnjih kontrola. Trenutno važeće odredbe Zakona definiraju odgovornost odgovorne osobe institucije te zadaće voditelja za financijsko upravljanje i kontrole (u daljnjem tekstu: rukovoditelj ustrojstvene jedinice nadležne za financije) međutim, potrebno je naglasiti i ulogu i značaj koji za razvoj ovog sustava imaju i ostali rukovoditelji unutarnjih ustrojstvenih jedinica, uz odgovornu osobu institucije ključne osobe za uspješno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola.

Konačnim prijedlogom zakona se definira uloga ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije u korisnicima proračuna, u koordinaciji razvoja sustava unutarnjih kontrola te se utvrđuje propisivanje smjernica za rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije korisnika proračuna u dijelu aktivnosti vezanih uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola. Isto je potrebno kako bi one mogle pružiti adekvatnu potporu ostalim rukovoditeljima koji u okviru područja za koja su nadležni trebaju razvijati sustav unutarnjih kontrola za potrebe kvalitetnijeg upravljanja financijskim učincima poslovanja, a vezano za aktivnosti iz njihove nadležnosti. Uvažavajući posebnosti poslovanja trgovačkih društava i drugih pravnih osoba Konačnim prijedlogom zakona propisuje se odgovornost uprave, predsjednika uprave ili direktora odnosno ravnatelja da utvrdi tko će i na koji način provoditi koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola na razini trgovačkog društva odnosno druge pravne osobe.

Konačnim prijedlogom zakona se jasnije definira odnos korisnika proračuna razine razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz nadležnosti, u dijelu koordinacije razvoja sustava unutarnjih kontrola čime se jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti. Važno je istaknuti da su neovisno o broju zaposlenih i financijskim sredstvima svi proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao

i trgovačka društva i druge pravne osobe u obvezi razvijati sustave unutarnjih kontrola prilagođeno njihovim posebnostima poslovanja odnosno u opsegu koji je potreban za osiguranje primjerene kontrole rizika, praćenje učinkovitosti poslovanja, pouzdanost financijskih i ostalih informacija te radi osiguranja zakonitosti i pravilnosti u poslovanju i fiskalne odgovornosti. Primjerice, ustanove u zdravstvu, školstvu, kulturi, komunalna društva i sl. u svom dijelu nadležnosti razvijaju sustav unutarnjih kontrola, ali njihov osnivač (županija, grad ili općina) ima puno širi sustav unutarnjih kontrola, iz razloga što su nadležni i za proračunske i izvanproračunske korisnike u svom sastavu te trgovačka društva i druge pravne osobe. Osnivači, odnosno nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su ti koji pripremaju planske dokumente razvoja, utvrđuju rizike za implementaciju strateških ciljeva, definiraju mjere za njihovo ublažavanje, oblikuju informacijske sustave koji trebaju podržati poslovanje na svim razinama (u slučaju integriranih informacijskih sustava, primjerice povezivanje raznih baza podataka, uvođenje lokalne riznice i sl.) i kao takvi oni će razvijati sustav kroz gotovo sve komponente sustava unutarnjih kontrola, uvažavajući i činjenicu da isti trebaju i nadzirati, usmjeravati i pratiti sustave unutarnjih kontrola i kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz nadležnosti i ostvaruju li trgovačka društva i druge pravne osobe iz nadležnosti svrhu radi koje su osnovani. Manje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (primjerice, manji gradovi te općine) primjenjivat će sustave unutarnjih kontrola u opsegu koji je potreban za osiguranje zakonitosti i pravilnosti u poslovanju, postizanje fiskalne odgovornosti u upravljanju sredstvima, utvrđivanje operativnih rizika u poslovanju, razvoj komunikacije s krajnjim korisnicima javnih usluga i sl. Ministarstva, županije, veći gradovi trebaju sagledavati funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u cjelini, od najviše razine gdje se definiraju strateški ciljevi i prioriteti, konsolidiraju financijski planovi i izvješća do proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz nadležnosti koji su zaduženi za realizaciju strateških ciljeva, troše financijska sredstva iz konsolidiranih proračuna i odgovorni su ministru/županu/gradonačelniku za način kako funkcioniraju sustavi unutarnjih kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom dodijeljenih sredstava. Upravo je to i razlog što se Konačnim prijedlogom zakona od korisnika proračuna razine razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave traži koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola s proračunskim i izvanproračunskim korisnicima te trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama kroz definiranje načina suradnje, uključujući sustav izvještavanja.

Dorađeno je područje stručnog usavršavanja u području razvoja sustava unutarnjih kontrola kako bi se osim rukovoditelja ustrojstvene jedinice nadležne za financije odnosno osoba uključenih u koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola potaknulo na stručno usavršavanje i druge rukovoditelje odgovorne za realizaciju poslovnih ciljeva i korištenje financijskih i drugih sredstava potrebnih za njihovu realizaciju.

Propisuje se donošenje okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola koji će sadržavati komponente sustava unutarnjih kontrola s pregledom načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola, temeljeno na međunarodno prihvaćenom okviru za unutarnju kontrolu, koji objavljuje Odbor pokroviteljskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission - COSO), imajući u vidu da je u ožujku 2013. godine COSO objavio ažuriranu verziju dokumenta Unutarnja kontrola – integrirani okvir.

U području izvještavanja o sustavu unutarnjih kontrola, u proteklom razdoblju dogodile su se određene promjene, kao i u području planiranja aktivnosti na uspostavi i razvoju ovoga

sustava. Naime, donošenjem Zakona o fiskalnoj odgovornosti putem Izjave o fiskalnoj odgovornosti uvedeno je izvještavanje o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola, pa bi daljnji razvoj u ovom dijelu trebao ići u smjeru provedbe jedinstvenog pristupa izvještavanju (jedinstveni sustav). Stoga su napravljene izmjene u dijelu načina izvještavanja o sustavu unutarnjih kontrola prema Ministarstvu financija odnosno isti se povezuje s Izjavom o fiskalnoj odgovornosti radi uspostavljanja jedinstvenog sustava izvještavanja i rasterećenja izvještajnog sustava.

U dijelu unutarnje revizije koja je dio sustava unutarnjih kontrola (komponente Praćenje i procjena), obveze se usklađuju s Međunarodnim okvirom profesionalnog djelovanja (eng. The International Professional Practices Framework - IPPF) koji predstavlja profesionalna pravila za rad unutarnjih revizora, a objavljuje ih Institut internih revizora (eng. The Institut of Internal Auditors – IIA). U dijelu kojim se definira svrha i obuhvat unutarnje revizije preciznije se navodi savjetodavna uloga unutarnje revizije sukladno Međunarodnim standardima za stručnu provedbu unutarnje revizije kao dijelu Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja, čije su zadnje izmjene stupile na snagu u siječnju 2013. godine.

Vezano za uspostavljanje unutarnje revizije jasnije se definira povezanost korisnika proračuna razine razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s institucijama iz nadležnosti, s obvezom da unutarnja revizija uspostavljena na razini razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja unutarnju reviziju i u institucijama iz nadležnosti, izuzev u onima koje će unutarnju reviziju uspostaviti sukladno kriterijima za uspostavu unutarnje revizije. Navedeno se primjenjuje i na trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihova ovisna društva. Ministar financija će pravilnikom utvrditi kriterije za uspostavu unutarnje revizije odnosno koji će proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i koja trgovačka društva i druge pravne osobe imati obvezu uspostaviti unutarnju reviziju i na koji način. Dakle, svi obveznici primjene ovoga Konačnog prijedloga zakona neće biti u obvezi uspostaviti vlastitu jedinicu za unutarnju reviziju ili imenovati unutarnjeg revizora već će se isto utvrditi temeljem ukupnog godišnjeg proračuna odnosno financijskog plana (visine rashoda/izdataka i prihoda/primitaka), broja zaposlenih, vrijednosti imovine i drugih kriterija koji će se analizirati za potrebe izrade pravilnika.

Obzirom da je unutarnja revizija, u međuvremenu obuhvaćena Popisom reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj koji je donijet Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, klase: 022-03/13-07/121, urbroja: 50301-04/04-13-2, od 29. svibnja 2013. godine jasnije se definiraju uvjeti za stjecanje stručnog ovlaštenja ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru odnosno za stjecanje zvanja ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor.

U odnosu na odredbe važećeg Zakona jasnije se definira odgovornost odgovorne osobe revidirane jedinice i odgovorne osobe institucije za provedbu preporuka unutarnje revizije. Jasnije se definira i odgovornost rukovoditelja unutarnje revizije.

Postojeći način izvještavanja o aktivnostima unutarnje revizije prema Ministarstvu financija povezuje se s Mišljenjem unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za

područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini koje se predaje uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, a radi uspostavljanja jedinstvenog sustava izvještavanja.

U dijelu kojim se uređuje rad Vijeća za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru otklonjene su određene nejasnoće i nepreciznosti odredbi važećeg Zakona, a vezano uz ulogu i aktivnosti te imenovanje i razrješenje članova Vijeća.

U dijelu kojim se uređuje koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru dorađuju se odredbe u dijelu nadležnosti Ministarstva financija, u smislu jasnijeg definiranja postojećih obveza. Odredba kojom je bilo propisano obavljanje provjere sustava vezano uz unutarnju reviziju dorađena je kako bi se jasnije naznačio cilj provjera kvalitete aktivnosti unutarnje revizije koju obavlja Ministarstvo financija kod korisnika proračuna odnosno da bi se napravilo jasnije razgraničenje između provjere koju obavlja Ministarstvo financija i vanjske procjene koja je definirana Međunarodnim standardima za stručnu provedbu unutarnje revizije.

Odredbe Konačnog prijedloga zakona vezane uz poduzimanje radnji protiv nepravilnosti uvažavaju trenutne normativne promjene vezano uz područje nepravilnosti, a provedba će se urediti podzakonskim propisom.

Konačnim prijedlogom zakona su predviđene prekršajne odredbe u slučajevima kada se utvrdi da unutarnja revizija nije uspostavljena u skladu s odredbama Prijedloga zakona. Prekršajne odredbe nisu bile sadržane u trenutno važećem Zakonu, što je rezultiralo time da od 2006. godine do danas nisu ispunjeni svi zahtjevi koji proizlaze iz Zakona.

U skladu s navedenim, ovim se Konačnim prijedlogom zakona uređuje:
- sadržaj i područje primjene Zakona
- svrha i obuhvat sustava unutarnjih kontrola
- upravljačka odgovornost za sustav unutarnjih kontrola
- razvoj sustava unutarnjih kontrola
- izvještavanje o sustavu unutarnjih kontrola
- svrha i obuhvat poslova unutarnje revizije
- uspostava unutarnje revizije
- osobe ovlaštene za obavljanje poslova unutarnje revizije
- neovisnost unutarnje revizije i ovlasti
- način obavljanja poslova unutarnje revizije
- odgovornost i obveze rukovoditelja unutarnje revizije
- izvještavanje o aktivnostima unutarnje revizije
- uloga i aktivnosti Vijeća za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru
- nadležnost Ministarstva financija za koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru i izvještavanje o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
- poduzimanje radnji protiv nepravilnosti.

Donošenjem ovoga Konačnog prijedloga zakona se:
- osigurava nastavak razvoja sustava unutarnjih kontrola radi osiguranja zakonitosti te namjenskog i svrhovitog korištenja financijskih sredstava i imovine za koje je odgovorna odgovorna osoba institucije, a što se zahtijeva i od potencijalnih korisnika fondova Europske unije
- jača odgovornost za sustav unutarnjih kontrola (odgovornost odgovorne osobe institucije i rukovoditelja unutarnjih ustrojstvenih jedinica) te odgovornost u dijelu

aktivnosti unutarnje revizije (odgovornost odgovorne osobe revidirane jedinice i odgovorne osobe institucije te rukovoditelja unutarnje revizije)
- ostvaruje veća učinkovitost u upravljanju i kontroli prihoda, primitaka, rashoda i izdataka te imovine i obveza
- jača uloga i status jedinica nadležnih za financije kao koordinatora u razvoju sustava unutarnjih kontrola na razini korisnika proračuna
- jača i obvezuje na suradnju korisnike proračuna razine razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s institucijama iz nadležnosti u dijelu koordinacije razvoja sustava unutarnjih kontrola, kao i u dijelu uspostave unutarnje revizije
- olakšava provedba međunarodno prihvaćenog okvira za unutarnju kontrolu te Međunarodnih standarda za stručnu provedbu unutarnje revizije
- osigurava jedinstveni sustav izvještavanja o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola, uključujući aktivnosti unutarnje revizije
- potiče na stručno usavršavanje osobe odgovorne za sustav unutarnjih kontrola te jasnije definira način stjecanja zvanja ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor
- jasnije definira cilj obavljanja provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije kod korisnika proračuna od strane Ministarstva financija.

Donošenjem ovoga Konačnog prijedloga zakona unaprijedit će se sustav unutarnjih kontrola, uključujući i aktivnosti u području unutarnje revizije. Time će elementi preuzeti konceptom PIFC-a postati održivi na razini proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama, a učinkovitom provedbom sustava unutarnjih kontrola može se utjecati na sprječavanje i smanjenje prilika za prijevaru, korupciju ili drugi oblik nepravilnosti u sustavu. Ako je sustav unutarnjih kontrola dobro organiziran, što znači da je rukovodstvo prepoznalo ulogu i značaj sustava unutarnjih kontrola i u instituciji postoji funkcija unutarnje revizije koja procjenjuje sustav unutarnjih kontrola, onda se u poslovanju smanjuje mogućnost negativnog djelovanja propusta i namjernih pogrešaka i sprječava veća financijska šteta.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom određuje se sadržaj i područje primjene Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. U skladu s time, Zakonom se uređuje sustav unutarnjih kontrola koji je u funkciji osiguranja primjene načela dobrog financijskog upravljanja i stvaranja preduvjeta za jačanje fiskalne odgovornosti. Sustav unutarnjih kontrola u smislu ovoga Zakona čine načela, metode i postupci unutarnjih kontrola uspostavljeni od odgovorne osobe institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Također, odredbama se definira da se ovim Zakonom uređuje i unutarnja revizija kao dio sustava unutarnjih kontrola (komponente Praćenje i procjena) koja je u funkciji neovisne i objektivne procjene sustava unutarnjih kontrola i savjetovanja u cilju poboljšanja poslovanja

institucije te odgovornosti, odnosi i nadležnosti svih sudionika u razvoju sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske.

Uz članak 2.

Odredba ovoga članka propisuje da se izrazi koji se koriste u Zakonu, a koji imaju rodno značenje, odnose na jednak način i na muški i na ženski rod, bez obzira u kojem se rodu koristili.

Uz članak 3.

Ovim člankom definirani su obveznici primjene ovoga Zakona. Odredbe ovoga Zakona odnose se na proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika, na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te na trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji objavljuje Ministarstvo financija.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisano je značenje pojedinih pojmova nužnih za razumijevanje odredbi ovoga Zakona. Riječi: „unutarnja revizija/unutarnji revizori“ koji se koriste u Zakonu imaju isto značenje/sinonimi kao riječi: „interna revizija/interni revizori“ koji su uvriježeni u realnom sektoru.

Uz članak 5.

Odredbama ovoga članka definira se svrha sustava unutarnjih kontrola.

Uz članak 6.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se obuhvat sustava unutarnjih kontrola, na način da isti obuhvaća sve poslovne procese koji vode k ostvarenju poslovnih ciljeva, a uspostavlja se u svim ustrojstvenim jedinicama institucije koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju te ciljeve.

Uz članak 7.

Odredbama ovoga članka propisuje se odgovornost odgovorne osobe institucije za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije i utvrđuju se zahtjevi koje treba ispuniti radi osiguranja učinkovitog i djelotvornog funkcioniranja sustava.

Uz članak 8.

Odredbama ovoga članka propisano je da odgovorna osoba institucije može na temelju akata o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada prenijeti ovlasti za razvoj sustava unutarnjih kontrola na

druge osobe. Međutim neovisno o prijenosu ovlasti i odgovornosti, odgovorna osoba institucije ostaje odgovorna za provedbu navedenog sustava.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se odgovornost rukovoditelja ustrojstvenih jedinica budući da se u javnom sektoru nedovoljno ističe odgovornost svakog pojedinca, posebno rukovoditelja ustrojstvenih jedinica u obavljanju njihovih zadaća. Odredbama ovoga članka nastojala se precizirati odgovornost svakoga rukovoditelja ustrojstvene jedinice za razvoj sustava unutarnjih kontrola u svom djelokrugu rada.

Uz članak 10.

Odredbama ovoga članka propisuju se komponente sustava unutarnjih kontrola, a to su: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija te praćenje i procjena sustava. Navedene komponente utemeljene su na Međunarodnom okviru za unutarnju kontrolu koji objavljuje Odbor pokroviteljskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission - COSO).

Uz članak 11.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza odgovorne osobe institucije za uspostavu kontrolnog okruženja i obuhvat kontrolnog okruženja koje se uspostavlja.

Uz članak 12.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza odgovorne osobe institucije za uspostavu upravljanja rizicima koje uključuje cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanje potrebnih radnji radi smanjenja rizika.

Uz članak 13.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza odgovorne osobe institucije za uspostavu kontrola koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Također je propisano da se kontrole uspostavljaju kao prethodne i naknadne kontrole, a o njihovim oblicima odlučuje odgovorna osoba institucije uvažavajući posebnosti poslovanja i poštivanje načela razdvajanja dužnosti.

Uz članak 14.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza odgovorne osobe institucije za uspostavu sustava informacija i komunikacije koji će osigurati pravodobne i odgovarajuće informacije rukovoditeljima radi ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja i kontrole poslovanja na svim razinama institucije.

Uz članak 15.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza odgovorne osobe institucije da osigura kontinuirano praćenje, samoprocjenjivanje i poboljšanje sustava unutarnjih kontrola u svrhu

procjenjivanja učinkovitosti i djelotvornosti sustava te poduzimanja potrebnih mjera za poboljšanje sustava. Praćenje i procjenu sustava odgovorna osoba institucije osigurava kroz stalno praćenje, samoprocjenu i unutarnju reviziju. Praćenje i procjena sustava obavlja se i vanjskom revizijom.

Uz članak 16.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se da je za koordinaciju aktivnosti vezanih uz razvoj sustava unutarnjih kontrola na razini pojedinog korisnika proračuna zadužena ustrojstvena jedinica nadležna za financije. Rukovoditelji na svim razinama upravljanja trebaju biti svjesni da upravljanjem odnosno donošenjem odluka impliciraju financijske učinke, vidljive prije ili kasnije (primjerice, kroz stvaranje obveza, trošenje ili prikupljanje proračunskih i drugih sredstava) i da su za njih odgovorni. Ustrojstvena jedinica nadležna za financije, u tom smislu osigurava potporu rukovoditeljima koji u okviru područja za koja su nadležni trebaju razvijati sustav unutarnjih kontrola za potrebe kvalitetnijeg upravljanja, a vezano uz aktivnosti iz njihove nadležnosti. Unutar ustrojstvene jedinice nadležne za financije može se, uvažavajući potrebe i posebnosti u poslovanju korisnika proračuna i ovisno o procjeni opravdanosti, ustrojiti jedinica ili imenovati koordinator za razvoj sustava unutarnjih kontrola koji bi operativno koordinirali razvoj sustava unutarnjih kontrola na razini korisnika proračuna.

Uz članak 17.

Odredbama ovoga članka definirano je da je odgovorna osoba trgovačkog društva i druge pravne osobe također dužna osigurati koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola, u organizacijskim oblicima u skladu s njihovim posebnostima poslovanja.

Uz članak 18.

Odredbama ovoga članka definirano je da će ministar financija pravilnikom propisati sadržaj okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola. Također, istim pravilnikom donosi smjernice za rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije korisnika proračuna u dijelu aktivnosti vezanih uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona ovisno o broju institucija iz nadležnosti i visini financijskih sredstava kojima raspolažu.

Uz članak 19.

Odredbama ovoga članka definirano je da su rukovoditelji i osobe uključene u koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola u obvezi stručno se usavršavati u području razvoja sustava unutarnjih kontrola prema programu koji je sastavni dio naputka koji donosi ministar financija.

Uz članak 20.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se da se o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola izvještava na godišnjoj razini sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Uz članak 21.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se da je svrha unutarnje revizije neovisna i objektivna procjena sustava unutarnjih kontrola te davanje stručnog mišljenja i savjeta za poboljšanje djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem odnosno korporativnog upravljanja.

Uz članak 22.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se obuhvat poslova unutarnje revizije.

Uz članak 23.

Odredbama ovoga članka propisuje se odgovornost odgovorne osobe institucije za uspostavu i osiguranje uvjeta za obavljanje poslova unutarnje revizije.

Uz članak 24.

Odredbama ovoga članka propisuju se načini na koje obveznici primjene Zakona mogu uspostaviti unutarnju reviziju. Također, propisano je da unutarnja revizija uspostavljena na jedan od načina iz stavka 1. ovoga članka obavlja unutarnju reviziju u instituciji i u institucijama iz nadležnosti, izuzev u onima koje će unutarnju reviziju uspostaviti sukladno kriterijima za uspostavu unutarnje revizije.

Uz članak 25.

Odredbama ovoga članka utvrđeno je da će ministar financija pravilnikom propisati kriterije za uspostavu i međusobnu suradnju unutarnjih revizija te druga pitanja vezana uz organizacijsku i funkcionalnu neovisnost unutarnje revizije (primjerice, donošenje internog akta kojim će odgovorna osoba institucije definirati svrhu i položaj unutarnje revizije unutar institucije, opseg aktivnosti unutarnje revizije, ovlasti i odgovornosti unutarnjih revizora, pristup dokumentaciji, osoblju i imovini koji su značajni za obavljanje poslova unutarnje revizije i druga pitanja vezana uz unutarnju reviziju).

Uz članak 26.

Odredbama ovoga članka propisuje se da unutarnju reviziju obavlja obavlja osoba koja je stekla stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama može obavljati i osoba koja je stekla certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije. Propisano je da unutarnju reviziju obavlja i osoba raspoređena na poslove unutarnje revizije koja je u postupku stjecanja stručnog ovlaštenja ili certifikata, uključujući i razdoblje dok se ne ispune uvjeti za stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata koje određuju Ministarstvo financija odnosno strukovne organizacije.

Uz članak 27.

Odredbama ovoga članka utvrđuje da se stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru stječe prema pravilniku i programu koje donosi ministar financija. Ovim člankom propisani su uvjeti koje mora ispunjavati osoba da bi pohađala program za stjecanje stručnog ovlaštenja ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije. Ministar financija propisat će pravilnikom uvjete i način priznavanja

inozemnih stručnih kvalifikacija za unutarnje revizore. Također, ovim člankom utvrđuje se da stjecanjem stručnog ovlaštenja ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije osoba stječe zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor, a po izdavanju stručnog ovlaštenja ovlašteni unutarnji revizori za javni sektor upisuju u registar ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor koji vodi Ministarstvo financija.

Uz članak 28.

Odredbama ovoga članka propisano je da rukovoditelj unutarnje revizije mora imati stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama može imati certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije te pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine na poslovima unutarnje revizije ili revizije. Rukovoditelja unutarnje revizije imenuje i razrješuje odgovorna osoba institucije sukladno propisima kojima se uređuju radno pravni odnosi, uz prethodnu suglasnost odbora, gdje je primjenjivo.

Uz članak 29.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza ustrojavanja unutarnje revizije kao samostalne unutarnje ustrojstvene jedinice te da je ustrojstveno i funkcionalno izravno odgovorna odgovornoj osobi institucije. Utvrđeno je da se funkcionalna neovisnost unutarnje revizije ostvaruje njezinom neovisnošću o drugim ustrojstvenim jedinicama institucije u planiranju rada, obavljanju poslova unutarnje revizije i izvještavanju. Također, propisano je kako u instituciji gdje je osnovan odbor, unutarnja revizija funkcionalno odgovara i odboru. Odredbama ovoga članka propisano je da se na imenovanog unutarnjeg revizora iz članka 24. stavka 1. točke b) ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuje stavak 1. i 2. ovoga članka.

Uz članak 30.

Odredbama ovoga članka propisuje se da unutarnji revizori obavljaju isključivo poslove unutarnje revizije te ne mogu biti uključeni u obavljanje izvršnih funkcija institucije (primjerice, sve aktivnosti u smislu pisanja unutarnjih postupaka, sudjelovanja u povjerenstvima za nabavu i slično, suprotne su standardu neovisnosti). Člankom se propisuje da unutarnji revizori moraju biti neovisni i objektivni u svom radu i izbjegavati sukob interesa, a za iznošenje činjeničnog stanja ili davanja određenih preporuka ne mogu biti otpušteni ni premješteni na drugo radno mjesto. Također, odredbe propisuju ovlast unutarnjim revizorima za pristup cjelokupnoj dokumentaciji, podacima i informacijama koje su značajne za obavljanje poslova unutarnje revizije bez obzira na oblik i nositelje podataka na kojima se nalaze te osoblju i materijalnoj imovini. Ako tijekom obavljanja poslova unutarnje revizije unutarnji revizori trebaju koristiti dokumentaciju, podatke i informacije koje su klasificirane odgovarajućim stupnjem tajnosti, moraju uzeti u obzir propise o tajnosti podataka. Također se propisuje da su unutarnji revizori dužni čuvati tajnost podataka i informacjia koje su im stavljene na raspolaganje tijekom obavljanja poslova unutarnje revizije, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

Uz članak 31.

Odredbama ovoga članka propisuje se okvir za rad unutarnje revizije koji čine: Međunarodni okvir profesionalnog djelovanja koji predstavlja profesionalna pravila za rad unutarnjih

revizora. Objavljuje ga Institut internih revizora (eng. Institut of Internal Auditors – IIA), a ovlaštenje za prijevod i hrvatsko izdanje ima Hrvatski institut internih revizora kao punopravni član IIA; propisi koji uređuju unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske; metodologija rada koju utvrđuje ministar financija, a koju su u obvezi primjenjivati unutarnji revizori korisnika proračuna.

Uz članak 32.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se da se načela i pravila kojih su se unutarnji revizori dužni pridržavati u obavljanju poslova unutarnje revizije uređuju Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru koji donosi ministar financija.

Uz članak 33.

Odredbama ovoga članka uređuje se planiranje i obavljanje poslova unutarnje revizije. Poslovi unutarnje revizije se obavljaju u skladu sa strateškim i godišnjim planom unutarnje revizije te planom pojedinačne revizije. Strateški i godišnji plan unutarnje revizije, kao i njihove izmjene i dopune, na temelju procjene rizika predlaže rukovoditelj unutarnje revizije, a donosi odgovorna osoba institucije, uz suglasnost odbora gdje je primjenjivo. Strateški plan unutarnje revizije donosi se do konca tekuće godine za sljedeće trogodišnje razdoblje, a godišnji plan unutarnje revizije donosi se do konca tekuće godine za sljedeću godinu. Ovim člankom propisana je i obveza rukovoditelja koji su odgovorni za sustav unutarnjih kontrola da daju podatke za procjenu rizika kako bi se planovima unutarnje revizije obuhvatila područja s potencijalno značajnim rizikom. Odredbama ovoga članka utvrđuje se da za svaku pojedinačnu reviziju izrađuje plan koji odobrava rukovoditelj unutarnje revizije.

Uz članak 34.

Odredbama ovoga članka, propisuje se odgovornost odgovorne osobe revidirane jedinice za provedbu preporuka iz plana djelovanja te odgovornost odgovorne osobe revidirane jedinice da izvijesti rukovoditelja unutarnje revizije o statusu provedbe preporuka. Propisana je i obveza rukovoditelja unutarnje revizije za praćenje provedbe preporuka i izvještavanje odgovorne osobe institucije odnosno odbora, gdje je primjenjivo, o njihovoj provedbi.

Uz članak 35.

Odredbe ovoga članka propisuju mjere u slučaju neprovođenja preporuka unutarnje revizije kod korisnika proračuna. Propisana je i obveza odgovorne osobe revidirane jedinice da u izvješću o provedbi preporuka uključi obrazloženje ako se preporuke ne provode ili nisu provedene prema planu djelovanja i uz suglasnost odgovorne osobe institucije utvrdi novi rok provedbe i aktivnosti. Rok provedbe preporuka može se produžiti samo jednom, za najviše šest mjeseci. Također, propisuje se odgovornost rukovoditelja unutarnje revizije da na temelju izvješća odgovorne osobe revidirane jedinice utvrdi neprovedivost određenih preporuka iz plana djelovanja te o tome obavijesti odgovornu osobu institucije koja je dužna poduzeti mjere u slučaju neprovođenja preporuka unutarnje revizije odnosno odlučiti o neprovedivosti preporuke ili ponovnom obavljanju revizije. U slučaju da je potrebno obaviti reviziju istu je potrebno provesti u roku ne dužem od godine dana od podnošenja izvješća o provedbi preporuka, a fokus bi trebao biti rješavanje problematike utvrđene u prethodnoj reviziji.

Uz članak 36.

Odredbama ovoga članka propisuju se odgovornosti i obveze rukovoditelja unutarnje revizije. Utvrđuje se da za obavljanje revizije posebnih područja odgovorna osoba institucije može na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije angažirati stručnjake sa specijalističkim znanjima radi pružanja stručne pomoći u obavljanju revizije (primjerice, prilikom revizije informatičkih sustava mogu se angažirati stručnjaci za ta područja odnosno prilikom revizije postupaka izgradnje određenih objekata mogu se angažirati inženjeri građevine i slično).

Uz članak 37.

Odredbama ovoga članka propisana je obveza rukovoditelja unutarnje revizije da u skladu s uputama Ministarstva financija dostavlja podatke vezane uz jedinicu za unutarnju reviziju i unutarnje revizore za potrebe vođenja i održavanja registra jedinica za unutarnju reviziju i registra ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor. S time da rukovoditelj unutarnje revizije trgovačkog društva i druge pravne osobe nije obvezan dostavljati pojedinačne podatke o unutarnjim revizorima.

Uz članak 38.

Odredbama ovoga članka propisano je da rukovoditelj unutarnje revizije korisnika proračuna, uz odobrenje odgovorne osobe institucije do 31. siječnja Ministarstvu financija elektroničkim putem dostavlja strateški plan unutarnje revizije za trogodišnje razdoblje te godišnji plan unutarnje revizije za tekuću godinu. Također ako je bilo određenih izmjena i dopuna planova dostavlja se ažurirani strateški plan unutarnje revizije (primjerice, strateški plan za 2016.-2018. godinu dostavlja se do 31. siječnja 2016. godine, a ako tijekom 2016. bude izmijenjen, ažurirani strateški plan unutarnje revizije za 2016.-2018. dostavlja se do 31. siječnja 2017. godine).

Obveza dostave strateškog i godišnjeg plana unutarnje revizije Ministarstvu financija ne primjenjuje se na trgovačka društva i druge pravne osobe, budući da isti putem revizorskog i nadzornog odbora imaju uspostavljeno praćenje učinkovitosti sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije i sustava upravljanja rizicima te raspravljaju o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije i značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje.

Uz članak 39.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se da se o obavljenim revizijama i aktivnostima unutarnje revizije izvještava na godišnjoj razini sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Uz članak 40.

Odredbama ovoga članka propisuje se uloga i zadaće Vijeća za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru koje je osnovano radi poticanja razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Vijeće je savjetodavno tijelo ministra financija i nema upravljačke ovlasti. Vijećem predsjeda ministar financija, a članove Vijeća, na prijedlog ministra financija, imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske. Članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od četiri godine, i to iz kruga osoba sa znanjem i iskustvom u području financijskog upravljanja, kontrola, unutarnje ili vanjske revizije te iz reda odgovornih osoba institucija. Također je propisano u kojim slučajevima se član Vijeća može razriješiti dužnosti prije isteka vremena na

koje je imenovan. Sve podatke potrebne za obavljanje zadaća Vijeća, Vijeću će dati Ministarstvo financija, a odgovorna osoba institucije dužna je Vijeću na zahtjev dostaviti podatke potrebne za obavljanje njegovih zadaća. Propisano je da se način rada i odlučivanja te druga pitanja od važnosti za rad Vijeća utvrđuju poslovnikom o radu Vijeća. Vijeće se saziva prema potrebi, a najmanje dva puta godišnje. O otvorenim pitanjima koja proizlaze iz njegova rada, Vijeće izvještava Vladu Republike Hrvatske radi poduzimanja odgovarajućih radnji.

Uz članak 41.

Odredbama ovoga članka određeno je da je koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru u nadležnosti Ministarstva financija, a za provedbu koordinacije zadužena je ustrojstvena jedinica Ministarstva financija nadležna za harmonizaciju aktivnosti na razvoju sustava unutarnjih kontrola. Definirani su poslovi vezani uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Ministar financija će donijeti pravilnik kojim će se urediti način vođenja registra jedinica za unutarnju reviziju i registra ovlaštenih unutarnjih revizora za javni sektor. Također će se pravilnikom urediti i način obavljanja provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije korisnika proračuna koju provodi ustrojstvena jedinica Ministarstva financija nadležna za harmonizaciju aktivnosti na razvoju sustava unutarnjih kontrola.

Uz članak 42.

Odredbama ovoga članka uređuje se izvještavanje o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Ministarstvo financija izrađuje objedinjeno godišnje izvješće o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru na temelju analize Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i Mišljenja unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini koja se dostavljaju Ministarstvu financija te na temelju obavljenih aktivnosti iz svoje nadležnosti. O nacrtu objedinjenog godišnjeg izvješća raspravlja Vijeće, nakon čega ga odobrava ministar financija i podnosi Vladi Republike Hrvatske do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu. Objedinjeno godišnje izvješće objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva financija.

Uz članak 43.

Odredbama ovoga članka uređuje se područje vezano uz poduzimanje radnji protiv nepravilnosti i propisuje da je odgovorna osoba institucije obvezna sprječavati rizik nepravilnosti te poduzimati mjere u slučaju utvrđenih nepravilnosti. Odgovorna osoba institucije imenovat će osobu za nepravilnosti. Također, odredbama se utvrđuje da ministar financija pravilnikom propisuje kriterije za imenovanje osobe za nepravilnosti, obveze i način postupanja osobe za nepravilnosti, način i rokove izvještavanja o nepravilnostima u upravljanju sredstvima državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstvima trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pravilnikom se propisuje i način postupanja ako se prijavljuje nepravilnost koja se odnosi na odgovornu osobu institucije.

Također, utvrđuje se da će svi zaposlenici institucije obavijestiti o nepravilnostima osobu za nepravilnosti koja obavještava odgovornu osobu institucije, koja je dužna poduzeti mjere, a zaposlenicima institucije koji osobu za nepravilnost obavijeste o nepravilnostima jamči se zaštita identiteta i stečenih prava u radnom odnosu na temelju zakona Republike Hrvatske.

Uz članak 44.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se postupak u slučajevima kada se utvrdi da su prekršene odredbe Zakona te su propisane novčane kazne za slučaj nepoštivanja odredbi Zakona, u dijelu uspostave unutarnje revizije (članak 23. i članak 24. stavak 1. i 2.).

Uz članak 45.

Odredbama ovoga članka propisuje se rok unutar kojeg će ministar financija donijeti: pravilnik kojim će propisati sadržaj okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola te smjernice za rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije korisnika proračuna, u dijelu aktivnosti vezanih uz koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 18. ovoga Zakona; naputak i program izobrazbe u području razvoja sustava unutarnjih kontrola iz članka 19. ovoga Zakona; pravilnik kojim će propisati kriterije za uspostavu i međusobnu suradnju unutarnjih revizija te druga pitanja vezana uz organizacijsku i funkcionalnu neovisnost unutarnje revizije iz članka 25. ovoga Zakona; pravilnik i program izobrazbe prema kojem se stječe stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona; pravilnik kojim će propisati uvjete i način priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija za unutarnje revizore iz članka 27. stavka 4. ovoga Zakona; Kodeks strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru iz članka 32. ovoga Zakona; pravilnik iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona, kojim će propisati način vođenja registara iz članka 41. stavka 2. točke g) ovoga Zakona; pravilnik iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona kojim će propisati način obavljanja provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije korisnika proračuna iz članka 41. stavka 2. točke i) ovoga Zakona; pravilnik kojim će propisati kriterije za imenovanje osobe za nepravilnosti, obveze i način postupanja osobe za nepravilnosti, način i rokove izvještavanja o nepravilnostima iz članka 43. stavka 3. ovoga Zakona.

Provedbeni propisi doneseni u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 46.

Odredbama ovoga članka propisano je da institucije koje su bile u obvezi uspostaviti unutarnju reviziju u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 96/2013), a na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nisu uspostavile unutarnju reviziju, istu trebaju uspostaviti u rokovima utvrđenim Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 96/2013).

Uz članak 47.

Odredbama ovoga članka propisano je da su trgovačka društva i druge pravne osobe obvezni uspostaviti unutarnju reviziju u skladu s odredbama članka 24. stavka 1. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 25. ovoga Zakona.

Uz članak 48.

Odredbama ovoga članka propisano je da su ovlašteni unutarnji revizori koji su stekli stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), danom stupanja na snagu ovoga Zakona stekli zvanje ovlaštenoga unutarnjeg revizora za javni sektor. Osoba koja je započela pohađanje programa izobrazbe prema kojem se stječe stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru, a koji je ministar financija donio u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), dužna je u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona završiti program izobrazbe ili gubi pravo pohađanja programa izobrazbe.

Uz članak 49.

Odredbama ovoga članka propisani su rokovi za stjecanje stručnog ovlaštenja odnosno certifikata iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona. Osoba raspoređena na radno mjesto unutarnjeg revizora dužna je u roku od godine dana od dana rasporeda na radno mjesto odnosno stjecanja uvjeta za certificiranje prema uvjetima strukovnih organizacija, steći stručno ovlaštenje odnosno certifikat iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona. Iznimno, za osobu zatečenu na poslovima unutarnje revizije u trgovačkom društvu i drugoj pravnoj osobi, koja na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, nema stručno ovlaštenje ili certifikat iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona institucija treba utvrditi ispunjavanje uvjeta za stjecanje stručnog ovlaštenja ili certifikata odnosno završetak odgovarajućeg programa izobrazbe u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona odnosno stjecanja uvjeta za certificiranje prema uvjetima strukovnih organizacija. Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne stekne stručno ovlaštenje ili certifikat u skladu s odredbama ovoga Zakona, institucija kod koje je osoba zaposlena odobrava joj naknadni rok od šest mjeseci. Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije iz opravdanih razloga u mogućnosti steći stručno ovlaštenje ili certifikat u rokovima iz stavaka 1. odnosno 2. i 3. ovoga članka, rokovi prestaju teći i nastavljaju se od dana prestanka opravdanog razloga. Ako osoba iz stavka 1. i 2. ovoga članka u propisanim rokovima ne stekne stručno ovlaštenje ili certifikat, osoba se raspoređuje na druge poslove primjerene njezinoj stručnoj spremi i sposobnostima ili ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se osoba može rasporediti, status osobe uređuje se u svemu prema važećim pozitivnim propisima.

Uz članak 50.

Odredbama ovoga članka propisano je da se rukovoditelj unutarnje revizije imenovan temeljem važećih propisa prije stupanja na snagu ovoga Zakona, smatra imenovanim u skladu s člankom 28. ovoga Zakona.

Uz članak 51.

Odredbama ovoga članka propisano je da Vijeće za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru čiji su članovi imenovani na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih

kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), nastavlja obavljati svoje zadaće u skladu s odredbama ovoga Zakona do imenovanja novog Vijeća u skladu s odredbama ovoga Zakona. Nadalje, propisano je da će ministar financija u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Vladi Republike Hrvatske članove Vijeća iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona.

Uz članak 52.

Odredbama ovoga članka uređeno je imenovanje osoba za nepravilnosti. Osobe za nepravilnosti u ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su imenovane na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006) nastavljaju obavljati poslove sukladno odredbama ovoga Zakona i pravilnika iz članka 43. stavka 3. ovoga Zakona te ih odgovorna osoba institucije nije dužna ponovno imenovati sukladno odredbama ovoga Zakona. Ako odgovorna osoba institucije nije imenovala osobu za nepravilnosti dužna je istu imenovati u skladu s odredbom članka 43. stavka 2. ovoga Zakona.

Uz članak 53.

Ovim člankom utvrđene su odredbe ovoga Zakona koje se ne primjenjuju na korisnike proračuna koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru. To su odredbe članka 38. i članka 41. stavka 2. točaka h) i i) ovoga Zakona.

Uz članak 54.

Ovim člankom utvrđene su odredbe ovoga Zakona koje se ne primjenjuju na trgovačka društva i druge pravne osobe. To su odredbe članka 37. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na dostavu podataka o unutarnjim revizorima i članka 38. ovoga Zakona.

Uz članak 55.

Odredbama ovoga članka propisano je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006).

Uz članak 56.

Ovim člankom utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu Konačnog prijedloga Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske odnosno proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u odnosu na obveze koje bi proizašle za ovo područje prema trenutno važećem Zakonu. Potrebni broj unutarnjih revizora, eventualnih koordinatora u dijelu razvoja sustava unutarnjih kontrola osigurava se iz postojećih kadrova koji poznaju sustav unutar kojega će obavljati svoje poslove. Preporuka Ministarstva financija je upravo takav model, da se postojeći zaposlenici rasporede na navedene poslove u skladu s njihovim

znanjima i sposobnostima odnosno uvažavajući zahtijevana znanja, vještine i kompetencije za odgovarajuću stručnu kvalifikaciju.

Trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu koja su funkciju unutarnje revizije već integrirala u poslovanje temeljem Antikorupcijskog programa imaju zaposlene unutarnje revizore. Ostala trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji će ispuniti kriterije za uspostavu unutarnje revizije trebat će osigurati odgovarajuće kapacitete unutarnjih revizora. Međutim, za isto je predviđeno prijelazno razdoblje. Primjena ovoga Konačnog prijedloga zakona za njih će značiti i trošak stručnog usavršavanja unutarnjih revizora. Međutim, za stjecanje stručnog ovlaštenja ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije u javnom sektoru ili certifikata kojeg izdaju strukovne organizacije predviđeno je prijelazno razdoblje te isto neće imati značajan financijski učinak.

Trošak organizacije i provedbe stručne izobrazbe za osobe odgovorne za sustav unutarnjih kontrola te za unutarnje revizore koja je u nadležnosti Ministarstva financija neće imati utjecaj na državni proračun Republike Hrvatske, jer se ostaje na razini aktivnosti i izdataka proteklog razdoblja. Zbog potrebe racionalizacije troškova i proračunskog deficita, za izobrazbu iz područja provedbe sustava unutarnjih kontrola poticat će se novi oblici organizacije izobrazbe, po principu "in-house" radionica koje Državna škola za javnu upravu organizira na zahtjev korisnika proračuna, a prednost kojih je mogućnost da im prisustvuje veći broj zaposlenika te da se istim obuhvate ona područja koja su instituciji prioritetna. Za jačanje institucionalnih kapaciteta i kvalitete rada javne uprave u narednom razdoblju bit će moguće koristiti sredstva iz Europskog socijalnog fonda, pa će se razmotriti mogućnosti pripreme i provedbe projekata koji se odnose na jačanje administrativne sposobnosti u javnom sektoru, a vezano uz ovo područje. Također, Državna škola za javnu upravu u okviru svojih programa (primjerice, Javno upravljanje, Javne politike, EU programi) ima već predviđen niz radionica koje su u izravnoj vezi s razvojem sustava unutarnjih kontrola, samo polaznicima treba jasnije ukazati na poveznice odnosno temu koja se obrađuje dovesti u kontekst sa sustavom unutarnjih kontrola. Odgovarajući oblici izobrazbe za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se organizirati u suradnji s udrugama općina, gradova, županija (primjerice, s Udrugom gradova takva suradnja je već uspostavljena u proteklom razdoblju), a za trgovačka društva i druge pravne osobe, obveznike primjene ovoga Konačnog prijedloga zakona, konferencije ili seminari pri čemu će se koristiti raspoloživi kapaciteti Ministarstva financija ili drugog tijela državne uprave kako bi se izbjegao trošak naknade za organizaciju i provedbu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Na 16. sjednici Hrvatskoga sabora 30. siječnja 2015., donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Hrvatski sabor je uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Konačni prijedlog zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru u bitnom se ne razlikuje od teksta Prijedloga zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru već su pojedine odredbe teksta Zakona dorađene sukladno prijedlozima Odbora za zakonodavstvo

Hrvatskoga sabora te raspravi održanoj u Hrvatskome saboru. Također, Konačni prijedlog zakona pravno i nomotehnički je dorađen.

Primjedbe Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora

U člancima 1. i 3. Konačnog prijedloga zakona, u naslovu iznad članaka utvrđeno je da se radi o ovome Zakonu.

U članku 4. prihvaćena je primjedba Odbora za zakonodavstvo te je u naslovu iznad članka 4. brisan „opći". Također, sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo u istome članku brisana je točka 21. koja definira pojam rukovoditelja ustrojstvene jedinice te točka 30. koja definira pojam ustrojstvene jedinice. Nadalje, sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo radi gramatičkog, logičkog, pravnog i smislenog tumačenja u navedenom članku dorađene su definicije iz točke 1., 3., 4., 5., 8., 10., 11., 12., 13., 19., 20., 21., 23. i 24., a točka 26. koja definira pojam unutarnje kontrole je brisana budući da se u tekstu Konačnog prijedloga zakona pojam ne koristi, već su pojmovi kontrola i sustav unutarnjih kontrola definirani točkama 4. i 23. Također je brisana točka 22. koja definira pojam Središnje harmonizacijske jedinice budući je odredbama članka 41. određeno da je koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru u nadležnosti Ministarstva financija, a za provedbu koordinacije zadužena je ustrojstvena jedinica Ministarstva financija nadležna za harmonizaciju aktivnosti na razvoju sustava unutarnjih kontrola.

U dosadašnjem članku 13. koji postaje članak 10. stavcima 1. i 2. uvažavajući prijedlog Odbora za zakonodavstvo dorađen je izričaj. Također, dorađeni su naslovi iznad dosadašnjeg članka 13. koji postaje članak 10., dosadašnjeg članka 19. koji postaje članak 18. te članaka 21. i 22. Brojevi članaka u tekstu Konačnog prijedloga zakona su izmijenjeni iz razloga što su dosadašnje glave „Koordinacija razvoja sustava unutarnjih kontrola unutar institucije" i „Stručno usavršavanje osoba odgovornih za sustav unutarnjih kontrola" u tekstu Konačnog prijedloga zakona objedinjeni pod glavom „Razvoj sustava unutarnjih kontrola", radi logičkog i smislenog tumačenja iste. Slijedom navedenih izmjena, dosadašnji članak 10. i 11. postaju članci 16. i 17., a članak 12. postaje članak 19. Nadalje, radi smanjenja broja podnaslova i razumljivosti brisani su i podnaslovi iznad dosadašnjih članaka 14., 15., 16., 17., 18. koji u tekstu Konačnog prijedloga zakona postaju članci 11., 12., 13., 14., 15.

Prihvaćena je primjedba Odbora za zakonodavstvo na povelju o unutarnjoj reviziji kao pravnom aktu kojim se uređuje svrha i položaj unutarnje revizije unutar institucije, ovlasti i odgovornosti unutarnjih revizora, pristup dokumentaciji, osoblju i imovini, koji su značajni za obavljanje revizije te opseg aktivnosti unutarnje revizije, a po potrebi i druga pitanja vezana uz unutarnju reviziju te je u Konačnom prijedlogu zakona brisan članak 30., a dorađen članak 25. kojim je propisano da će se pravilnikom kojim se propisuju kriteriji za uspostavu i međusobnu suradnju unutarnjih revizija propisati i druga pitanja vezana uz organizacijsku i funkcionalnu neovisnost unutarnje revizije. Također, brisan je naslov iznad članka 25.

U dosadašnjem članku 34. koji u tekstu Konačnog prijedloga zakona postaje članak 31. prihvaćena je primjedba Odbora za zakonodavstvo te su naslovi iznad članka radi usklađenja odredbi i naslova, izmijenjeni na način da se definira način obavljanja poslova unutarnje revizije i okvir za rad unutarnje revizije. Obzirom da su izmijenjeni naslovi iznad članka 31., naslov iznad dosadašnjeg članka 35. koji postaje članak 32. je brisan te su članak 31. i 32. objedinjeni pod jedan naslov „Okvir za rad unutarnje revizije". Nadalje, prihvaćena je primjedba Odbora za zakonodavstvo da priručnik nije u cijelosti odgovarajući akt kojim se

utvrđuje metodologija rada te je u članku 31. Konačnog prijedloga zakona dorađen dosadašnji stavak 3. sada stavak 2. na način da je propisano da su unutarnji revizori korisnika proračuna pored navedenog u stavku 1. ovoga članka, u obvezi primjenjivati metodologiju rada koju utvrđuje ministar financija. U članku 32. Konačnog prijedloga zakona dorađen je izričaj te su stavci 1. i 2. objedinjeni u jedan stavak, a u članku 31. brisan je dosadašnji stavak 2. budući da je obveza primjene Kodeksa strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru na odgovarajući način definirana u članku 32. Konačnog prijedloga zakona. Također, brisan je dosadašnji članak 36. koji je definirao Priručnik za unutarnje revizore.

U dosadašnjem članku 43. koji postaje članak 40., uvažavajući prijedlog Odbora za zakonodavstvo za preispitivanjem određenja iz stavka 5. točke pod d) koje se odnosi na razrješenje člana Vijeća u slučaju ako bude osuđen za kazneno djelo predlagatelj je dodatno preispitao svrhu stavka 5. te je isti izmijenjen u smislu da se član Vijeća može razriješiti dužnosti prije isteka vremena na koje je imenovan, ili na vlastiti zahtjev ili ako prestane obavljati dužnost koju je obavljao u trenutku imenovanja. U istom stavku točke pod c) i d) su brisane budući da nije potrebno detaljnije definirati slučajeve u kojima član Vijeća može biti razriješen dužnosti prije isteka vremena na koje je imenovan, jer su predsjednik i članovi Vijeća, članovi po funkciji.

Predlagatelj je prihvatio načelnu primjedbu da Prijedlog zakona treba doraditi u pravnom i nomotehničkom smislu te otkloniti dvojbenost izričaja i nedorečenost pojedinih rješenja.

Članak 1. dorađen je na jednostavniji i razumljiviji način pri čemu su stavci 1. i 2. objedinjeni u jedan stavak.

U članku 3. stavku 2. preciznije su definirani obveznici primjene Konačnog prijedloga zakona te je u odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj dopunio predmetni stavak Konačnog prijedloga zakona tekstom kojim se utvrđuje da su trgovačka društva i druge pravne osobe na koje se primjenjuju ove zakonske odredbe „utvrđeni u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji objavljuje Ministarstvo financija".

U članku 27. stavak 2. dorađen je na jednostavniji i razumljiviji način pri čemu je brisana i točka c).

U članku 29. odredba stavka 4. premještena je u dosadašnji članak 31. koji postaje članak 30. kojim se uređuju neovisnost i ovlasti unutarnjih revizora te je dodana kao stavak 1. U isti članak kao stavak 5. dodana je odredba iz dosadašnjeg članka 33. točke b), a članak 33. je brisan budući da su odgovornosti i obveze unutarnjih revizora u tekstu Konačnog prijedloga zakona već definirane odredbama članka 31. Uslijed navedenoga, na odgovarajući način iznad članka 32. sada članka 36. izmijenjen je naslov.

U dosadašnjem članku 37. koji postaje članak 33. brisan je stavak 6., jer su poslovi unutarnje revizije već definirani člancima 21. i 22.

U dosadašnjem članku 39. koji postaje članak 35. odredba stavka 6. kojim se navodila obveza poduzimanja mjera u slučaju neprovođenja preporuka unutarnje revizije trgovačkog društva i druge pravne osobe je brisana budući da je u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama putem revizorskog i nadzornog odbora osiguran mehanizam praćenja učinkovitosti sustava unutarnjih kontrola, unutarnje revizije te sustava upravljanja rizicima, kao i

raspravljanje o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje, uključujući i preporuke unutarnje revizije.

Nadalje, dorađene su odredbe pod glavom „Odgovornost i obveze rukovoditelja unutarnje revizije“ na način da su odredbe dosadašnjih članaka 40. i 41. koji su bili sadržani pod „Izvještavanjem o uspostavi i aktivnostima unutarnje revizije“ sada definirane kao odgovornosti i obveze rukovoditelja unutarnje revizije u člancima 37. i 38. Uslijed navedenoga, na odgovarajući način iznad članka 42. sada članka 39. izmijenjen je naslov.

U tekstu Konačnog prijedloga zakona izmijenjen je naslov točke V. i s tim u vezi, usklađen je stavak 1. i 2. članka 41.

Radi smanjenja broja podnaslova u tekstu Konačnog prijedloga zakona brisani su podnaslovi ispod točki IV. i V.

U Prijelaznim i završnim odredbama, radi otklanjanja nedorečenosti rješenja, dosadašnji članak 54. sada članak 51. dopunjen je na način da Vijeće za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru čiji su članovi imenovani na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006), nastavlja obavljati svoje zadaće do imenovanja novoga Vijeća u skladu s odredbama ovoga Konačnog prijedloga zakona koje će ministar financija predložiti Vladi Republike Hrvatske radi imenovanja, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Konačnog prijedloga zakona.

Primjedbe iznesene tijekom rasprave na sjednici Hrvatskoga sabora

Tijekom održane rasprave u Hrvatskome saboru iznesene su primjedbe (zastupnik Đuro Popijač) koje se odnose na jasnije i preciznije propisivanje pojedinih odredbi teksta zakona, a slijedom čega je isto i učinjeno. Primjerice, u tekstu Konačnog prijedloga zakona se umjesto izraza „postavljeni ciljevi“ koristi izraz „poslovni ciljevi“, a umjesto izraza „provedba sustava“ koristi se izraz „razvoj sustava“.

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačnim prijedlogom Zakona odredbe članaka 7., 8. i 9. dorađene su na jasniji i razumljiviji način.

U dosadašnjem članku 11. sada članku 17. preciznije je propisano da je odgovorna osoba trgovačkog društva i druge pravne osobe dužna osigurati koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola, u skladu s posebnostima poslovanja.

Također, u obrazloženju Konačnog prijedloga zakona, u točki I. dodatno su obrazloženi razlozi proširenja primjene zakona na trgovačka društva i druge pravne osobe. Uvažavajući primjedbe iz saborske rasprave (zastupnici Đuro Popijač i Tomislav Klarić) obrazloženo je da svi koji upravljaju sredstvima državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstvima trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske odnosno jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i sredstvima drugih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju razvijati sustav unutarnjih kontrola sa svrhom poboljšanja upravljanja tim sredstvima, s tom razlikom što pojedini obveznik primjene Konačnog prijedloga zakona ovisno o svojoj veličini, vrsti, opsegu i složenosti poslova i unutarnjem ustrojstvu i organizaciji, a u skladu s

izloženosti poslovanja financijskim i drugim rizicima odlučuje o primjerenosti kontrolnih aktivnosti.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Sve primjedbe Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora su prihvaćene te je Konačni prijedlog zakona izmijenjen u skladu s istima.